

www.libtool.com.cn

1363.
p. 5.

600099631Y

www.libtool.com.cn

1482

.....
Indian Institute, Oxford.

THE MALAN LIBRARY

PRESENTED

BY THE REV. S. C. MALAN, D.D.,

VICAR OF BROADWINDSOR,

January, 1885.

Luthers
www.libtool.com.cn
Catechismus

med
en kort Forklaring.

En Lærebog
for den uconfirmerede Ungdom.

Red
Stiftsprovst **C. F. Balslev.**

Antoriseret til Brug i Skolerne og ved Confirmationen.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1865.

www.libtool.com.cn

Trykethende Dplag.

Koster uindbunden 10 β; indbunden 16 β.

Blanco Lunos Døgtrofferi ved H. S. Mable.

Indledning.

www.libtool.com.cn

God skal fremfor Alt ligge os paa Hjerte? 1.

Det skal fremfor Alt ligge os paa Hjerte, at vi maae være og blive Guds kjære Børn, der leve ham til Velbehag og i hans Samfund blive salige.

Luc. 10, 41. 42. Du gjør dig Betyrning og Uro med mange Ting; men Et er fornødent.

Matth. 6, 33. Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skule og alle disse Ting tillægges Eder.

Hvor gives der os en sikker Anvisning til at leve gudeligen og blive salige? 2.

Guds Ord, som indeholdes i Bibelen eller den hellige Skrift, giver os en sikker Anvisning til et gudeligt og saligt Liv.

2 Tim. 3, 15—17. Du kjender fra Barndom af den hellige Skrift, som kan gjøre dig vils til Salighed ved Troen paa Christum Jesum. Den ganske Skrift er indblæst af Gud, og nyttig til Lærdom, til Overbeviisning, til Rettelse, til Oplygtelse i Retfærdighed, at det Guds Menneſte maa worde fuldkomment, dygtig, gjort til al god Gjerning.

Af hvem er Bibelen skreven? 3.

Bibelen er skreven af Propheter og Apostle og andre hellige Mænd, som Gud dertil havde oplyst og dygtiggjort.

Hebr. 1, 1. Efterat Gud forud havde talt mange Gange og paa mange Maader til Fædrene ved Pro-

pheterne, saa har han i disse sidste Dage talet til os ved Sønnen.

Joh. 14, 26. Jesus sagde til sine Apostle: Tats. manden, den Hellig And, hvilken Faderen skal sende i mit Navn, han skal lære eder alle Ting, og minde eder paa alle Ting, som jeg har sagt eder.

4. Af hvilke toende Hoveddele bestaaer Bibelen?

Bibelen bestaaer af det gamle Testaments og det nye Testaments Bøger. Det gamle Testamente viser hen til Frelseren, som skulde komme; det nye Testamente forkynder om Frelseren, som er kommen, Jesus Christus.

Num. Det gamle Testamente viser hen til Kristus 1, ved Loven, der skulde berede Hjærterne for Evangeliet; 2, ved Spaaedomme om Frelseren og Forbillebetrerne paa ham; og 3, i det Hele ved Fortællingen om Guds Frelser med Israels Føls, der havde til Hensigt at forberede Frelserens Komme.

5. Hvad er Hovedindholdet af Guds Ord?

Guds Ord indeholder baade Loven og Evangelium. Loven lærer os, hvad Guds hellige Villie kræver af os; Evangelium lærer os, hvad Gud af sin Naade har gjort og endnu gjør for at frelse os Syndere.

Num. Loven indeholdes fornehmelig i det gamle Testamente, hvor der forkyndes om Lovens Pagt ved Moses; Evangelium indeholdes fornehmelig i det nye Testamente, hvor der forkyndes om Naadens Pagt med Jesus Christus.

Joh. 1, 17. Loven er givet ved Moses; Naaden og Sandheden er vendt ved Jesus Christus.

6. Hvad indeholder Luthers Catechismus?

Luthers Catechismus indeholder den

christelige Lære i kort Begreb, baade Loven og Evangelium.

Ann. Det første Hovedstykke af Catechismus handler om Loven; de fire sidste handle om Evangelium.

Første Hovedstykke.

De ti Bud.

I hvilke Ord er Guds hellige Lov korteligen indbefattet? 7.

Guds hellige Lov er indbefattet i de ti Bud, som først bleve høitideligen kundgjorte for Israels Folk, men som ere gjeldende for alle Mennesker til alle Tider.

Matth. 5, 17. 18. Jesus sagde: Mener ikke, at jeg er kommen at opløse Loven eller Propheterne; jeg er ikke kommen at opløse, men at fuldkomme. Thi sandelig siger jeg Eder: indtil Himmelen og Jorden forgaar, skal end ikke det mindste Bogstav eller en Tæddel forgaar af Loven.

Ann. Alle Mennesker kunne af deres Samvittighed vide Noget om, hvad Guds hellige Villie kræver af dem; men da Samvittigheden tilføjemed alle andre Sjælens Toner er svækket ved Synden, taler den ikke til os med den fuldkomne Sikkerhed og Myndighed som Guds Ord.

Rom. 2, 14. 15. Efterdi Hedningerne, som ikke have Loven, gjæm af Naturens Lovens Gjerninger, da ogsaa de ikke have Loven, dem selv en Lov; de vise Lovens Gjerning skrevet i deres Hjerter, idet deres Samvittighed vidner med dem, og Tankterne indbyrdes anklage eller forsvare hverandre.

8. Hvad er Hovedsummen af alle Guds Bud?

Hovedsummen af alle Guds Bud er, at vi skulle elske Gud af ganske Hjerter, og vor Næste som os selv.

Matth. 22, 37—40. Jesus sagde: Du skal elske Herren din Gud i dit ganske Hjerter, og i din ganske Sjæl, og i dit ganske Sind. Dette er det første og store Bud. Men det andet er ligesom dette; du skal elske din Næste som dig selv. Af disse to Bud hænger al Lov og Profeterne.

Num. Vor Kjærlighed skal strække sig til alle vore Medmennesker, endog til vore Fjender; og Enhver, som vi have Kjærlighed til at vise Kjærlighed imod, er vor Næste, hvo han end er. Men især have vi Kjærlighed til at vise Kjærlighed imod dem, som Gud lader os leve i nærmest Forbindelse med, saasom Ægtefælle, Forældre, Børn, Søffende, Naboer, Landsmænd, Troesforvandre.

Luc. 10. 29 ff. Lignelsen om den barmhjertige Samaritan.

Matth. 7, 12. Alt hvad I ville, at Menneskene skulle gøre imod Eder, det gjør I ogsaa mod dem; thi saadan er Lov og Profeterne.

Matth. 5, 44. 45. Elsker Eders Fjender, velsigner dem, som Eder forbande, gjør dem Godt, som Eder hade, og beder for dem, som gøre Eder Elade og forfølge Eder; paa det I kunne worde Eders Faders Børn, som er i Himmelen; thi han lader sin Sol opgaae over Onde og Gode, og lader regne over Retfærdige og Uretfærdige.

9.

Det første Bud.

Du skal ikke have andre Guder for mig!

Det er: Vi skulle over alle Ting frygte, elske og forlade os paa Gud.

Er der andre Guder?

10.

Der er kun een sand Gud, alle Tinges
Slaver og Herre. Hedningernes Guder ere
døde Afguder. www.libtool.com.cn

Es. 45, 5. Jeg er Herren, og Ingen ydermere;
foruden mig er ingen Gud.

1 Cor. 8, 4. Vi vide, at en Afgud er Intet i
Verden, og at der er ingen anden Gud uden een.

1 Thes. 1, 9. I vendte Eder fra Afguderne til
Gud, at tjene den levende og sande Gud.

Anm. De første Mennesker kendte og dyrkede den
sande Gud. Men efterat Synden var kommen ind i
Verden, henfaldt Menneskene efterhaanden til mange
Bilbsfarelser, og Afguderi udbredte sig næsten over
hele Verden. Indtil Kristus kom, var det kun hos
det israelitiske Folk, at den sande Guds-Kundskab,
eller den sande Religion, blev bevaret.

Skulle ere Guds Egenstaber?

11.

1. Gud er evig, det er: hans Tilværelse har
hverken Begyndelse eller Ende. Han er ufor-
anderlig, det er: han er evig den Samme.

Ps. 90, 2. Før Bjergene bleve til og du dannede
Jorden, ja, fra Evighed til Evighed er du Gud.

2 Petr. 3, 8. Een Dag er for Herren som tusinde
Aar, og tusinde Aar som een Dag.

Jac. 1, 17. Al god Gave, og al fuldkommen Gave
er ovenfra, og kommer ned fra Høienes Fader, hos
hvem der ikke er Forandring eller Skygge af Omstiftelse.

Ps. 102, 28. Du bliver den Samme, og dine
Aar faae ingen Ende.

2. Gud er almægtig, det er: han kan gjøre 12.
Alt, hvad han vil. Han er allestedsnærvæ-
rende, det er: han virker med sin Kraft overalt.

Ps. 115, 3. Vor Gud er i Himmelen; han gjør Alt, hvad ham behager.

1 Mos. 18, 14. Herren sagde til Abraham: Mon Noget skulde være umuligt for Herren?

Ps. 139, 7—10. Hvor skal jeg gaae hen fra din Haand, og hvor skal jeg flye fra dit Ansigt? Farer jeg op til Himmelen, da er du der, og reder jeg Seng i Underverdenen, da er du der; vilde jeg tage Morsgenrødens Binger, vilde jeg bue ved det yderste Hav, saa skulde ogsaa der din Haand føre mig, og din Højre holde mig fast.

Ap. Gj. 17, 28. 29. Han er sandelig ikke langt fra Mogen af os; thi i ham leve, røres og ere vi.

13. 3. Gud er alvidende, det er: han kjen-
der paa det fuldkomneste Alt fra Evighed af.
Han er alviss, det er: han har altid de
bedste Hensigter, og han veed at udføre dem
paa den bedste Maade.

Ps. 139, 1—4. Herre! du randsager og kjender mig; hvad enten jeg sidder eller opstaar, da veed du det; du forstaaer min Tanke langtfra. Du omgiver min Eft og mit Leie; du kjender grant alle mine Veie. Der er ikke et Ord paa min Tunge, uden at du, o Herre! veed det Altsammen.

Ap. Gj. 15, 18. Gud kjender fra Evighed alle sine Gjæringer.

Ps. 104, 24. Herre, hvor mange ere dine Gjæringer! du gjorde dem alle viseligen.

Rom. 11, 33. O Rigdoms Dyb baade paa Guds Visdom og Kundskab! hvor urandsagelige ere hans Domme, og hans Veie usporkelige!

14. 4. Gud er algod, det er: han vill altid sine
Slabningers Vel. Hans Godhed imod Menne-
skene i Gærvelighed kaldes ogsaa Kjærlighed:

Ps. 145, 9. Herren er god imod Alle, og hans Miskundhed straffer sig til alle hans Gjerninger.

1 Joh. 4, 16. Gud er Kjerlighed, og hvo som bliver i Kjerlighed, bliver i Gud, og Gud i ham.

Anm. Guds Godhed imod os kaldes Rådte, naar vi see hen til vor Synd og Uværbighehed; den kaldes Barmhjerlighed og Miskundhed, naar vi see hen til vor Elendighed og Trang. Langmodighed kalder vi Guds Godhed imod Syndere, at han opfatter den fortjente Straf, og forunder Tid til Omvendelse.

Ps. 145, 8. Herren er naadig og barmhjerlig, langmodig og af stor Miskundhed.

Ps. 103, 13. Ligesom en Fader forbarmer sig over sine Børn, saa forbarmer Herren sig over dem, der frygte ham.

Luc. 13, 6—9. Signelsen om det ufrugtbare Figen træ.

5. Gud er hellig, det er: han elsker det Gode og hader det Onde. Han er retfærdig, det er: han lader det Gode faae Fremgang og Løn, og han hæmmer og straffer det Onde.

Ps. 5, 5. Du er ikke en Gud, som har Lyft til Ugudelighed; den Onde skal ikke boe hos dig.

1 Petr. 1, 15. Efter den Helliges, som kaldte eder, vorder og I hellige i al Omgangelse.

Rom. 2, 6. Han skal betale hver efter deres Gjerninger.

Gal. 6, 7. Farer ikke vild! Gud lader sig ikke spytte; thi hvad et Menneske saer, det skal han ogsaa høste.

Anm. Da Gud er hellig, er han ogsaa sandbrø og trofast, det er: hans Ord og Forfættelser ere at lide paa.

Ps. 33, 4. Herrens Ord er sandt, og al hans Gjerning i Trofasthed.

Spørges: skulle vi dyrke Gud? 16.

Vi skulle dyrke Gud i Ånd og Sandhed.

hvo, saa at vi over alle Ting frygte, elske og forlade os paa ham.

Joh. 4, 24. Gud er en Aand, og de, som ham tilbede, bør tilbede Aand og Sandhed.

Ann. Gud er ikke et legemligt, ufuldkomment Væsen, men den fuldkomne Aand; han kan ikke finde Behag i en blot udvortes Dykkelse.

Ap. Gj. 17, 24. 25. Gud, som haver gjort Verden og alle de Ting, som ere derudi, han som er Himmels og Jordens Herre, boer ikke i Tæmpler gjorte med Hænder, han tjenes heller ikke af Mennekens Hænder som den der har Noget behov; efterdi han selv giver Alle Liv og Aande og alle Ting.

17. Hvad vil det sige, at vi skulle frygte Gud?

Vi skulle over alle Ting frygte Gud, det er: vi skulle have den dybeste Urefrygt for Gud; saa at Tanken om hans hellige Rædsel afholder os fra det Onde.

Ordsp. 16, 6. Ved Herrens Frygt viger man fra det Onde.

1 Mos. 39, 9. Josef sagde: Hvorledes skulde jeg gjøre denne sammelige Gjerning og synde imod Gud.

Ann. Det er Trældomsfrygt, naar alene Tanken om Straffen affrækker os fra and Gjerning. Trældomsfrygt kan ikke være forenet med Kjærlighed.

Rom. 8, 15. I ankomme ikke en Trældoms Aand, atter til Frygt, men I ankomme en sølig Udskælfes Aand, i hvilken vi raabe: Abba, Fader!

1 Joh. 4, 18. Frygt er ikke i Kjærligheden, men den fuldkomne Kjærlighed driver Frykten ud.

18. Hvad vil det sige, at vi skulle elske Gud?

Vi skulle over alle Ting elske Gud, det er: vi skulle have den inderligste Kjærlighed til

Gud, saa at vor største Glæde er Glæden over ham, og saa at vi gjerne gjøre hans Villie.

1 Joh. 4, 19. Vi elsker ham, fordi han elskede os først.

1 Joh. 5, 3. Dette er Kjærlighed til Gud; at vi holde hans Bud, og hans Bud ere ikke svære.

Amm. Med Kjærlighed til Gud kan Kjærlighed til Verden ikke bestaae. Vi maae hventen elske denne Verdens Guds eller dens Være eller dens Lyst. Hvad der forundes os af de timelige Goder, maae vi vel med et ydmught Hjerter glæde os over som Guds Gaver; men vi skulle dogke os for, at vi ikke give os hen dertil, saa at vort Hjerter prøges bort fra Gud. Den Pengegjerrige, den Værgjerrige, den Forlystelsessyge syndet imod det første Bud.

1 Joh. 2, 15—17. Elsker ikke Verden, ikke heller de Ting, som ere i Verden! Dersom Noget elsker Verden, da er Faderens Kjærlighed ikke i ham. Thi alt det, som er i Verden, Kjødets Lyst og Dinenes Lyst og Livets Hoffærdighed, er ikke af Faderen, men af Verden. Og Verden forgaaer og dens Lyst; men hvo som gjør Guds Villie, bliver til evig Tid.

Hvad vil det sige, at vi skulle forlade os paa Gud? 19.

Vi skulle forlade os paa Gud, det er: vi skulle have den faste Tillid til Gud, at han baade kan og vil bestjerme os i al Nød, og give os alt Gødt i Tid og Evighed.

Ps. 146, 5. 6. Salig er den, hvis Hjælp er Jacobs Gud, hvis Haab er til Herren hans Gud, som hjerder Himlen og Jorden og Havet og alt det, som er i dem, og som holder Løfter oplyndelig.

Ordspr. 3, 5. Forlad dig paa Herren, af dit ganste Hjerter, men forlad dig ikke fast paa din Forstand.

1 Petr. 5, 7. Kaster al Ederes Sorg paa Gud; thi han har Omsorg for Eder.

12. Første Hovedstykke. De ti Bud.

1. Bud. Vi skulle, idet vi forlade os paa Gud, have Hengivenhed i hans Villie, saa at vi ikke ville, at Alt skal gaae efter vore Tanker, men saa at vi overgive vor Sag til hans Viisdom, der alene veed, hvad der i alle Ting tjener os bedst.

Es. 55. 8. 9. Mine Tanker ere ikke Eders Tanker, og Eders Veie ere ikke mine Veie, siger Herren; thi som Himmelen er høiere end Jorden, saaledes ere mine Veie høiere end Eders Veie, og mine Tanker høiere end eders Tanker.

20. Det andet Bud.

2. Bud. Du skal ikke tage Herrens din Guds Navn forfængeligen!

Det er: vi skulle frygte og elske Gud, saa at vi ved hans Navn ikke bande, sværge, gjøre Trolddom, lyve eller bedrage; men i al vor Trang paakalde det, bede, love og takke.

21. Hvorledes tages Guds Navn forfængeligen?

1. Guds Navn tages forfængeligen, eller misbruges, ikke alene naar det bruges som Middel til at opnaae onde Hensigter, men ogsaa naar det bruges Tankeløst.

2. Vi skulle altsaa ikke alene afholde os fra at bruge Guds Navn til Trolddom eller anden Løgn og Bedrageri; men vi skulle ogsaa afholde os fra Banden og Sværgen, og aldrig bruge Guds Navn uden at betænke, at det er et heiligt Navn, vi nævne.

5 Mos. 18. 10—12. Der skal Ingen findes hos dig, som besatter sig med at øve Trolddom, at mane og besværge, at være Sandslger og gjøre Spørgs-

maal til de Døde; thi, hvo, som gjør dette, er veder-
styggelig for Herren.

Matth. 18, 7. Den ugudeliges Mund er fuld af
Banden og Svig og Bedrageri.

Matth. 5, 34, 37. I skulle aldeles ikke sværge.
Men Eders Tale skal være ja, ja, nei, nei; men
hvad der er over dette, er af det Onde.

Jac. 3, 10. Af den samme Mund udgaar Bel-
signelse og Forbandelse. Mine Brødre! dette bør
ikke saa at være.

Ann. 1. Guds Navn misbruges til Trolddom af
dem, som foregive, at de ved Guds Navn kunne virke
overnaturlige Ting til Glæde eller Fordeel for Andres.

Ann. 2. Det er ikke stridende med det andet Bud,
at vi, naar Øvrigheden kræver det, aflægge Eed, eller
høitideligen kalde Gud til Vidne paa, at vi tale Sand-
hed. Øvrigheden kan kræve Eeds Aflæggelse baade til
Forvisning om, at vort Vidnesbyrd er sandt, og til
Forvisning om, at vi ville holde et givet Løfte.

Men Meeneed eller falsk Eed er en gruelig og
formastelig Misbrug af Guds, Navn.

Hebr. 6, 16. Menneskene sværge ved en Større, og
Eden er dem en Ende paa al Tvist, til Stadfastelse.

Zach. 5, 4. Jeg lod Forbandelse udgaar, siger den
Herre Sebaoth, at den skal komme til Tyvens Hus, og
til hans Hus, som sværger falskeligen ved mit Navn.

Hvorledes bruges Guds Navn retteligen?

22.

Vi bruge Guds Navn retteligen, naar vi i
al vor Trang, paa kalde det, bede, love
og takke, og saaledes flittigen omgaaes med
Gud i Bønnen.

Ann. Om Bønnen læres videre i det tredje
Hovedstykke af Catechismus.

14 Første Hovedstykke. De ti Bud.

23. Det tredje Bud.

Kom Hviledagen ihu, at du holder den hellig!

Det er: Vi skulle frygte og elske Gud, saa at vi ikke foragte Prædiken og hans Ord, men holde det helligt, gjerne høre og lære det.

24. Hvorfor er Hviledagen anordnet?

Gud har af sin Wiisdom og Godhed anordnet Hviledagen, for at vi ikke skulle fortabe os i det Timelige, men opvækkes og styrkes til at tjene Gud.

2 Mos. 23, 12: I sex Dage skal du gjøre dit Arbejde, men paa den syvende Dag skal du holde Hviledag.

Anm. Israhels Hviledag eller Sabbath var den sidste Dag i Ugen; de Christnes Hviledag er den første Dag i Ugen, Christi Opstandelsedag.

25. Hvorledes skulle vi helligholde Hviledagen?

Vi skulle helligholde Hviledagen saaledes, at vi beskæftige os flittigen med Guds Ord, og gjerne tage Deel i Menighedens fælles Gudsdyrkelse.

Col. 3, 16: Lader Christi Ord hos rigeligen iblandt eder i al Wiisdom, saa at I lære og paaminde hverandre med Psalmer og Lovsange og aandelige Viser, idet I synge indvilligen for Herren i Eders Hjerter.

Hebr. 10, 24, 25: Lader os give Agt paa hverandre, saa at vi opmuntre hverandre til Afselighed og gode Gjerninger, og ikke forlade vor egen Forsamling, som Nogle have for Skik, men formaner hverandre.

Anm. Vi bør høre og læse Guds hellige Ord med Andagt og Lærlyst.

Luc. 11, 28. Salige ere de, som høre Guds Ord og bevare det.

Luc. 8, 5—15. Signelsen om Sædmanden.

Det fjerde Bud.

26.

Du skal ære din Fader og din Moder!

Det er: Vi skulle frygte og elske Gud, saa at vi ikke foragte vore Forældre og Herrer eller fortørne dem; men holde dem i Ære, tjene, lyde, elske og agte dem.

Skulle ere vore Pligter imod vore Forældre? 27.

Vi skulle ære vore Forældre som de Første og Nærmeste, Gud har sat over os, og vi skulle elske dem som vore første Velgjørere iblandt Menneskene, saa at vi gjerne tjene og lyde dem.

Drdsf. 1, 8. Min Søn! hør din Faders Formaning, og forlad ikke din Moders Rop.

Eph. 6, 1—3. I Hørn! lyder Ederes Forældre i Herren; thi dette er ret. Ær din Fader og Moder, hvilket er det første Bud med Forjættelse, at det maa gaae dig vel, og du maa længe leve paa Jorden.

Anm. Om Forældres Pligter læres i disse Bibelsprog:

Eph. 6, 4. I Fædre! oprirrer ikke Ederes Søn, men opfoder dem i Tugt og Herrens Formaning.

Drdsf. 13, 24. Den som elsker sin Søn, tugter ham tidlig.

Er det alene vore Forældre, det fjerde Bud byder os at ære? 28.

Det fjerde Bud byder os ikke alene at ære vore Forældre, men ogsaa alle dem, som i visse Maader ere os i Forældres Sted, saasom

Handsbønde og Øvrighed, Lærere og Sjælesørgere.

Ann. 1. Dette Bud indbefatter saaledes vore Pligter imod alle dem, der ere satte over os i Familien og Staten, i Skolen og Kirken.

Ep. 6, 5. 6. I Tjenere! lyder Eders jordiske Herrer med Frygt og Baven, i Eders Hjertes Enfoldighed, som Christo; ikke med Dientjeneste som de der ville tættes Menneskene, men som Christi Tjenere, saa at I gjøre Guds Villie af Hjertet.

85. Luk. 2, 9. 10. Forman Tjenerne at være deres Herrer underdanige, velbehagelige i alle Ting, og ikke sige imod, ikke besvige, men bevist af god Trost, at de kunne pryde Guds vor Frelses Røddom i alle Ting.

Rom. 13, 1-2. 5. Hvert Menneske være de, førte, satte Øvrigheder underdanig; thi der er ikke Øvrighed uden af Gud, men de Øvrigheder, som ere, have Guds befælt, saa at hvo som sætter sig imod Øvrigheden, modstaaer Guds Anordning; men de, som modstaae, skulle faae deres Dom. — Derfor er det fornødent at være underdanig, ikke talene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens.

Rom. 13, 7. Betaler Alle hvad I ere dem skyldige; den, som I ere Skat skyldige, Skat; den, som Løld, Løld; den, som Frygt, Frygt; den, som Ære, Ære.

Matth. 22, 21. Giver Keiseren hvad Keiserens er, og Gud hvad Guds er.

1. Thes. 5, 12. 13. Vi bede Eder, Brødre! at I anse paa dem, som arbejde iblandt Eder og ere Eders Forskudere, i Herren og væmnde Eder; og agte dem høilighen i Ærtilighed for deres Gjævnings Skyld.

Hebr. 13, 17. Lyder Eders Veiledere og værre dem høilighen; thi de vange over Eders Sjæle som de, der skulle gjøre Regnskab, at de kunne gjøre det med Glæde og ikke sullende; thi dette er Eder ikke gæmligt.

Anm. 2. Om Huusbonders, Vortigheds og Kirkens Læreres Pligter læres i disse Ord:

Col. 4, 1. I Herre! bevise Tjenerne hvad ret og billigt er, vidende, at I og have en Herre i Himmelen.

1 Tim. 5, 8. Dersom Nogen ikke har Omfarg for sine Egne, og meest for sine Huusfolk, han har fornagtet Troen og er værre end en Dand.

Rom. 13, 4. Vortigheden bærer ikke Sværdet forjæves.

2. Tim. 4, 2. Prædike Ordet, hold ved i Tide og Utide; overbevis, straf, forman med al Langmødighed og Lærdom.

Det femte Bud. 29.

Du skal ikke ihjelslaae!

Det er: Vi skulle frygte og elske Gud; saa at vi ikke gjøre vor Næste nogen Glæde eller Fortrød paa hans Legeme; men hjælpe ham og staae ham bi i al Legemsfare.

Saa forbys i det femte Bud? 30.

1. I det femte Bud forbys Mord og Dold, saavel som de onde Lidenstaber, der kunne føre dertil, saasom Brede, Had, Hævnjerrighed, Misundelse.

2. Dernæst forbys ogsaa paa anden Maade at gjøre vor Næste Glæde paa hans Legeme og Helbred, saasom ved at paakræge ham Arbejde, der er over hans Kræfter, eller ved at paadrage ham Sorg og Kummer.

1 Joh. 3, 11. 12. Vi skulle ikke hverandre, og ikke være som Cain, der var af den Onde, og dræbte sin Broder.

1 Mos. 9, 6. Guds som lækker Menneskets Blod, ved Mennesket skal hans Blod udses; thi Gud hader Mennesket i sit Blod.

Handsbønde og Ørigthed, Lærere og Sjælesørgere.

Num. 1. Dette Bud indbefatter saaledes vore Pligter imod alle dem, der ere satte over os i Familien og Staten, i Skolen og Kirken.

Ep. 6, 5. 6. I Tjenere! lyder Eders jordiske Herrer med Frygt og Bæven, i Eders Hjertes Enfoldighed, som Christo; ikke med Dienstjeneste som de der ville tættes Menneskene, men som Christi Tjenere, saa at I gøre Guds Villie af Hjertet.

185 1. Tim. 2, 9. 10. Forman Tjenere at være deres Herrer underdanige, velbehagelige i alle Ting, og ikke sige imod, ikke besvige, men bevise at god Trostaa, at de kunne pryde Guds vor Frelses Ærdom i alle Ting.

1. Rom. 13, 1-2. 5. Hvert Menneske være de, der sætte Ørigtheder underdanig; thi der er ikke Ørigtheden af Gud, men de Ørigtheder, som ere, have Guds befal, saa at hvo, som sætter sig imod Ørigtheden, modstaaer Guds Anordning; men de, som modstaae, skulle faae deres Dom. — Derfor er det fornødent at være underdanig, ikke alene for Straffens Skyld, men ogsaa for Samvittighedens.

1. Rom. 13, 7. Betaler Alle hvad I ere dem skyldige; den, som I ere Stat skyldige, Skat; den, som Told, Told; den, som Frygt, Frygt; den, som Ære, Ære.

Matth. 22, 21. Giver Keiseren hvad Keiserens er, og Gud hvad Guds er.

1. 1. Thes. 5, 12. 13. Vi bede Eder, Brødre! at I anse dem, som arbejde iblandt Eder og ere Eders Forskandere, i Herren, og vænne Eder; og agte dem høiligh, i Høilighed for deres Gjernings Skyld.

Hebr. 13, 17. Lyder Eders Veiledere og værre dem høiligh; thi de vange over Eders Sjæle som de, der skulle gøre Regnskab, at de kunne gøre det med Glæde og ikke sukende; thi dette er Eder ikke gammelt.

Anm. 2. Om Huusholders, Vordighedsans og Kirklens Læreres Pligter læres i disse Sprog:

Col. 4, 1. I Herres! bevise Tjenerne hvad ret og billigt er, vidende, at I og have en Herre i Himmelen.

1 Tim. 5, 8. Dersom Nogen ikke har Omfarg for sine Egne, og meest for sine Huusfolk, han har fornagtet Troen og er værre end en Bander.

Rom. 13, 4. Vordigheden bærer ikke Sværdet forgjæves.

2. Tim. 4, 2. Prædike Ordet, hold ved i Tide og Utide; overbeviis, straf, forman med al Langmodighed og Lærdom.

Det femte Bud. 29.

Du skal ikke ihjelslaae!

Det er: Vi skulle frygte og elske Gud; saa at vi ikke gjøre vor Næste nogen Skade eller Fortræd paa hans Legeme; men hjælpe ham og staae ham bi i al Legemsfare.

Saad forbyses i det femte Bud? 30.

1. I det femte Bud forbyses Mord og Vold, saavel som de onde Lidenstaber, der kunne føre dertil, saasom Vrede, Had, Hævnjerrighed, Misundelse.

2. Dernæst forbyses ogsaa paa anden Maade at gjøre vor Næste Skade paa hans Legeme og Helbred, saasom ved at paalægge ham Arbeide, der er over hans Kræfter, eller ved at paadrage ham Sorg og Kummer.

I Joh. 8, 11. 12. Vi skulle elske hverandre, og ikke være som Cain, der var af den Onde, og dræbte sin Broder.

I Mos. 9, 8. Gud som udviser Menneskets Misd, ved Mordet skal hans Blod udvises; thi Gud hader Mennesket i sit Blod.

1 Cor. 7, 19. 20. Vilde I ikke, at Eders Legeme er den Hellig Aands Tempel, som er i Edet, hvilken I have af Gud, og at I ikke ere Eders Egne? Thi I ere dyrefugtige; og derfor Gud i Eders Legeme og Eders Aand, hvilke høre Gud til.

34. Hvad er Ægteskabet?

Ægteskabet er den inderlige Forbindelse mellem Mand og Hustru, som Gud har indstiftet, til gjensidig Hjælp og Mennefteslægts Forplantelse. Ægtefolk skulle leve sammen i Kjærlighed og Trostid indtil Døden.

1 Mos. 1, 27, 28. Gud skabte Mand og Kvinder, og velsignede dem, og sagde til dem: vorder frugtbare og mangfoldige og udfylder Jorden og gjørte Edet underdanig.

1 Mos. 2, 18. Herren sagde: det er ikke godt, at Menneftet er ene; jeg vil gjøre ham en Medhjælp til at være hos ham.

Hebr. 13, 4. Ægteskabet være hæderligt hos Alle, og Ægtefængen ubesmittet; men Stjorkønnere og Hore. Icke skal Gud dømme.

Eph. 5, 28. Mændene ere skyldige at elske deres Hustruer som deres egne Legemer; hvo som elsker sin Hustru, elsker sig selv.

Eph. 5, 22. 23. I Kvinder! vær Eders egne Mand underdanige som Herren; thi Manden er Kvindens Hoved, ligesom Kristus en Menighedens Hoved.

Ann. Om Ægteskabet. Skilsmisse handler dette Spørg:

Matth. 19, 6. 9. Hvad Gud har sammenføjet, skal Menneftet ikke adskille. Jeg siger Edet, at hvo som skiller sig fra sin Hustru uden for Høets Sag, og tager en Anden til sig, han bedriver Hore, og hvo som tager en Frastilt til sig, han bedriver Hore.

Det syvende Bud.

35.

Du skal ikke stjele!

Det er: Vi skulle frygte og elske Gud, saa at vi ikke tage vor Næstes Penge eller Gods, eller bringe det til os ved falsk Vars og Sandel, men hjælpe ham at fremme sin Næring og bevare sit Gods.

Hvad forbydes i det syvende Bud?

36.

I det syvende Bud forbydes at tilvende sig Næstens Eiendom, hvad enten det sker ved Tyveri eller Røveri eller Bedrageri.

1 Cor. 6, 10. Tyve og Røvere skulle ikke arve Guds Rige.

1 Thess. 4, 6. Ingen skal undertrykke Været forfordie sin Broder i nogen Handel; thi Herren er en Hævnnet over alt Gaddanti.

Ann. 1. Det er altsaa stridende mod dette Bud at begaae nogen som helst; Svig i Handel, at laane uden at betale tilbage, at forhøje Arbejdere deres Løn, og Andet mere.

Ann. 2. Hvo der har fravendt sin Næste Noget af hans Eiendom, skal fuldstændig erstatte det. (Samuel. Zachæus.)

Hvad bydes i det syvende Bud?

37.

Vi skulle elske vor Næste, saa at vi ikke blot lade ham beholde hvad hans er, og hjælpe ham at bevare det; men ogsaa gjerne give ham af vort, naar han har det behov.

Ap. Gj. 20, 34. 35. Apostelen Paulus siger: I vide selv, at disse Hænder have tjent for min Nødsdørf og for dem, som ere med mig. Jeg vilke Gæde i alle Ting, at det bør os saaledes at arbejde, og komme de Stræbelige til Hjælp, og at ihukomme den Herres Jesu Ord, hvorledes han selv har sagt: saligt er det at give, hellere end at tage.

udgaae onde Tanker, Hæd, Skjærsleoni, Mord, Tyveri, Gjerrighed, Ondskab, Svig, Uteerlighed, Misundelse, Gudsbefjættelse, Fornød, Daarlighed.

Jac. 1, 14, 15. Hver fristes, naar han drages og løttes af sin egen Begjærlighed; derefter, naar Begjærligheden har udfanget, føder den Synd, men naar Synden er fuldkommen, føder den Død.

43. Hvad bydes i disse tiende Bud?

I disse tiende Bud bydes, at vi gjerne skulle nøies med hvad Gud giver os, og at vi af Hjertet skulle anerkende, at Gud giver ham.

1. Petr. 13, 5. Guds Vandel være uden Gjerrighed, nøies med det I have!

1. Cor. 13, 5. Kjærligheden søger ikke sit Eget.

Rom. 13, 8—10. Bliver Ingen Noget skyldig, uden dette, at elste: hinanden; — det, hvortil som elster den Anden, har opfyldt Lovens. Thi det, du skal ikke begjære, du skal ikke ihjelstaae, du skal ikke stjæle, du skal ikke bære falsk Vidnesbyrd, du skal ikke begjære, og villes andet Bud deri, det indbefatter som i en Sammenfatning i dette Ord: du skal elste din Næste, som dig selv. Kjærligheden gjør Næsten intet Dødt; derfor er Kjærligheden Lovens Fylde.

44. Hvad siger nu Gud om alle disse Bud?

Han siger saaledes: Säg Herren din Gud er en nidkjer Gud, som hjemføjer Fædrenes Synd paa Børnene indtil tredje og fjerde Led over dem, som hade mig; men dem, som elste mig og holdt mine Bud, dem gior jeg vel i tusinde Led.

Det er: Gud truer at straffe alle dem, som overtræde disse Bud; derfor skulle vi frygte for

hans Drede, og ikke handle imod dem. Men han lover Alle, som holde disse Bud, Naade og alt Godt; derfor skulde vi ogsaa elske ham, og forlade os paa ham, og gjerne gjøre efter hans Bud.

Præd. 12, 13. Enden paa Sagen, naar Alting er hørt, er denne: frygt Gud og hold hans Bud, thi det bør hvert Menneske gjøre.

Have vi opfyldt Guds hellige Lov?

45.

Vi have ikke opfyldt Guds hellige Lov; vi ere Alle tilsammen Syndere.

1 Joh. 3, 4. Hvo som gjør Synd, begaaet og Overtrædelse af Loven, og Synden er Lovens Overtrædelse.

Jac. 2, 10. Hvo som holder den ganste Lov, men sløder an i et Bud, er bleven skyldig i alle.

1 Joh. 1, 8. Dersom vi sige, at vi ikke have Synd, da bedrage vi os selv, og Sandheden er ikke i os.

Rom. 3, 23. Alle have syndet, og dem sættes Vre for Gud.

Forløbes er Synden kommen ind i Verden?

46.

I Begyndelsen var der ingen Synd i Verden; thi Alt, hvad Gud skabte, var saare godt; men vore første Forældre lode sig af Djævelen forføre til Synd.

Joh. 8, 44. Djævelen var en Mænddraber fra Begyndelsen, og blev ikke bestaaende i Sandheden; thi Sandhed er ikke i ham. Naar han taler Vogn, taler han af sit Eget; thi han er en Vogn og Vognens Fader.

Num. I første Mosebog 3 Cap., hvor Syndesfaldet fortælles, staaer der, at det var Slangen, som forførte Menneskene; men Djævelen kaldes just ogsaa i Skriften den gamle Slange. Aabenb. 12, 9.

47. Hvorledes har Synden udbredt sig til alle Mennesker?

Fra Adam og Eva forplantedes Synden til deres Efterkommere, saa at alle Mennesker fødes med en syndig Natur, eller med Arvesynd.

1 Mos. 8, 21. Menneskets Hertes Tanke er ond fra hans Ungdom.

Ps. 51, 7. David sagde: Jeg er født i Misgjerning, og min Moder har undfanget mig i Synd.

Rom. 5, 12. Synden kom ind i Verden ved eet Menneske, og Døden ved Synden, og Døden trængte igjennem til alle Mennesker, idet de syndede alle.

Anm. Jesus alene blev født uden Arvesynd; thi han blev undfanget af den Hellig Aand.

48. Hvor bestaaer den medfødte Syndighed?

Arvesynden eller den medfødte Syndighed er en Forvendthed og Fordærvelse i Menneskets Sjel, saa at vi af Naturen ikke have nogen sand Gudsfragt, men derimod Tilbøielighed til det Onde.

Rom. 7, 18. Jeg veed, at i mig, det er i mit Kød; boer ikke Gode.

Rom. 8, 7. Kjødets Sands er Fjendskab imod Gud.

49. Hvorledes kan man inddele Synder?

Den medfødte Syndighed bryder ud i mangeslags Synder. Disse kunne inddeles paa flere Maader:

1. Naar man gjør hvad Gud har forbudt, kaldes det Overtrædelses-Synd, og naar man undlader at gjøre hvad Gud har befaleet, kaldes det Efterladelses-Synd.

2. Synden kan stee indvortes i Tanker

og Begjeringer, eller tillige udvortes i Ord og Gjæringer.

Matth. 7, 21—23. see Nr. 42.

Matth. 9, 4. Jesus sagde til Phariseerne: Hvi tænke I saa indt i Eders Hjertel?

Matth. 12, 34. 36. Af Hjertets Overflodighed taler Munden. — Men jeg siger Eder, at Menneskene skulle gjøre Regnskab paa Dommens Dag for hvert utilbørligt Ord, de have talt.

Ere alle Mennesker lige fordærvede?

50.

Alle Mennesker paa Jorden ere Syndere, men Alle ere ikke lige fordærvede. De som give sig hen til Synden, og lade sig beherske af den, kaldes Ugudelige, og de synde med Forsæt; de som stræbe at opfylde Guds Lov og stride mod Synden, kaldes Gudsfrygtige, men de synde dog af Skrøbelighed.

Phil. 3, 18. 19. Mange vandre saaledes, som jeg ofte har sagt Eder og endnu siger med Taarer, at de ere Christi Korsens Hender, hvis Ende er Fordærvelse, Bugen er deres Gud, de sætte en Værelse i deres Skjædsel, og trage efter de jordiske Ting.

Rom. 7, 18. 19. Jeg veed, at i mig, det er i mit Kød, boer ikke Godt. Villien har jeg vel, men at udrette det Gode formaaer jeg ikke; thi det Gode, som jeg vil, det gjør jeg ikke; men det Onde, som jeg ikke vil, det gjør jeg.

Rom. 7, 22. 23. Jeg har Lyst til Guds Lov efter det indvortes Menneske; men jeg seer en anden Lov i mine Lemmer, som strider imod mit Sindes Lov, og tager mig fangen under Syndens Lov, som er i mine Lemmer.

Num. 1. Til Skrøbeligheds-Synder høre mit-

terlige eller Uvidenheds-Synder og Over-
ielse-Synder.

Anm. 2. Naar en ond Tilbøielighed faaer saadan Magt over et Menneſſe, at det bliver ham en Bane at følge den, faldes den en Paſt. Et laſtefuldt Menneſſe kan tiſſidſt blive forhærbet, ſaa at ingen Advarſel mere kan virke paa ham.

Matth. 13, 15. Jesus siger om Jøderne: dette Folks Hjerter er bleven forhærdet, og med Ørerne høre de tungt, og deres Øine have de tilslutt, paa det at de ikke skulle komme til at see med Øinene og høre med Ørerne og forstaae med Hjertet og omvende sig, at jeg maatte helbrede dem.

Ann. 3. Naar et ugudeligt Menneske dog paatager sig Skin af Gudsfrugt, falder man ham en Sytler.

Matth. 23, 27, 28. Jesus sagde: Vee Eder, I Skriftkloge og Pharisaer! thi I ere ligesom falkede Grave, hvilke synes deilige udvortes, men indtil ere de fulde af døde Been og al Urenhed. Ligesaa synes og I vel udvortes retfærdige for Menneskene, men indvortes ere I fulde af Dienstaftbed og Uret.

51. . Svilde ere Syndens følger?

Synden er Aarsag i al den Elendighed, der er til, baade indvortes og udvortes, baade timelig og evig. Thi var der ikke Synd, da var der idel Salighed.

Ann. Al den Elendighed, som følger af Synden, er Straf fra Gud, der efter sin Betskerlighed lader Synden have saadanne Følger: (see Nr. 15.)

52. 1. Synden forstyrrer Sjælens Fred og virker en ond Samvittighed.

Es. 48, 22. De Ugudelige have ingen Fred.

Anm. 1. Efter Syndefaldet fælde vore første

Forældre Samvittigheds-Nag; de skammede sig og frygte.

Anm. 2. Det er en Belgjerning af Gud, at han straffer os med en ond Samvittighed, naar vi synde; thi derved vil han lede os til Omvendelse.

Anm. 3. Menneſter kunne blive ſaa forhærde i Synden, at de ikke føle Samvittigheds-Nag (ſee Nr. 50. Anm. 2); man ſiger da, at deres Samvittighed ſover; men den vil engang vaagne; om ikke her, ſaa hiſet.

2. Med Synden er al timelig Nød, og 53. Døden indkommen i Verden.

Rom. 5, 12. ſee Nr. 47.

Anm. 1. Efter Syndefaldet ſtraffede Herren vore første Forældre med Nød og Lidelse.

Anm. 2. Det er en Belgjerning af Gud, at han tugter os med timelige Lidelser; thi derved vil han drage vort Hjerte fra Verden til ſig.

Luc. 15. Lignelſen om den forlorne Søn.

Hebr. 12, 5. 6. 11. Min Søn! agt ikke Herrens Røſeſſe ringe; var heller ikke forſagt, naar du tugtes af ham; thi hvem Herren elſker, den revſer han. — Men al Røſeſſe, medens den er nærværende, ſynes ikke at være til Glæde, men til Bedrøvelſe; men ſiden giver den igjen dem, ſom derved ere øvede, Retfærdigheds ſalige Frugt.

Anm. 3. Endſkjøndt timelig Nød rammer Menneſtene, fordi de ere Syndere, ſaa maae vi dog ikke mene, at jo mere et Menneſte maa lide her i Verden, deſto ſyndigere er det; thi det er ſørſt i et andet Liv at Guds Retfærdighed fuldkomment ſkal aabenbares.

Luc. 16. Lignelſen om den Rige og den Fattige.

Luc. 13, 2. 3. Da Talen var om nogle Galilæer, ſom Pilatus havde dræbt, ſagde Jeſus: Mene I, at

disse Galskæer vare Syndere fremfor alle Galskæer, fordi de lede dette? Nei, siger jeg Eder; men dersom I ikke smønde Eder, skulle I alle ligesaa omkomme.

Ann. 4. Naar der i den hellige Skrift tales om Døden, menes ofte dermed ikke alene den legemlige Død, men al Elendighed og Fordærvelse, fordi derved det salige Liv forstyrres, som Gud gav Menneskene i Begyndelsen.

Rom. 6, 23. Syndens Sold er Døden, men Guds Naadegave er et evigt Liv i Christo Jesu vor Herre.

54. 3. Synden gjør tilsidst alle dem evig uheldige, som ikke benyttede Guds naadige Foranstaltninger til Synders Frelse.

Rom. 2, 8. 9. Dem, som ere gjensidige, og ikke lyde Sandhed, men adlyde Uretfærdighed, skal vorder Uguast og Brede. Trængsel og Angest skal være over hvert Menneskes Sjæl, som gjør det Døde.

Ann. Om Guds naadige Foranstaltninger til Synders Frelse læres i de øvrige Stykker af Catechismus.

Andet Hovedstykke.

Troen.

55. Hvad vil det sige: jeg troer paa Gud?

Jeg troer paa Gud, det er: jeg er ikke alene forvisset om, at Gud er til, men jeg hengiver mig til ham med Tillid, og venter alt Godt af ham.

Hebr. 11, 1. Troen er en Bestandighed i det, som haabes, en fast Overbevisning om det, som ikke sees.

Matth. 10, 28. Frygter ikke for dem, som slaar Legemet ihjel, men kunne ikke slaar Sjelen ihjel.

Anm. 1. Menneskets Sjæl har mange forskjellige Eener, af hvilke her mærkes: Forstand eller Ene til at tænke og forstaae, og Villie eller Ene til at vælge og beslutte. Vi skulle beslutte os paa, at vor Forstand kan blive uddannet og oplyst, og at vor Villie kan blive fast i det Gode.

Anm. 2. Menneskets Legeme er i det Hele langt faldkommere end Dyrenes, og alene stillet til at være Oplig og Redskab for den menneskelige Sjæl. Vi skulle styrke og uddanne vort Legeme, at det kan være et velstillet Redskab for Sjelen, og vogte os for, at det ikke besmittes og forbørves i Syndens Tjeneste.

Gives der andre fornuftige Stabninger end Menneskene? 61.

Til Guds Stabninger høre ogsaa Englene, der ere mægtige Aander, hvilke Gud bruger som sine Tjenere. De høre til den usynlige Verden, men have flere Gange viist sig i legemlig Skikkelse her paa Jorden som Guds Sendebud til Menneskene.

Anm. Navnet Engle betyder Sendebud.

Hebr. 1, 14. Apostelen siger om Englene: Ere de ikke alle tjenende Aander, udsendte til Hjælp for dem, som skulle arve Salighed.

Ere alle Englene gode?

62.

I Begyndelsen vare alle Englene gode og hellige; men nogle af dem affaldt fra Gud, og bleve Guds og Menneskenes Fjender. Den øverste af disse onde Aander kaldes Djævelen eller Satan.

Matth. 13, 39. Jesus siger i Lignelsen om Klinten

dette Legeme og Liv, bestræmmer mig mod al Sare, og vogter og bevarer mig for alt Ondt; og alt dette af idel faderlig, guddommelig Godhed og Barmhjertighed, uden nogen min Sortjeneste og Værdighed: for alt hvilket jeg er skyldig at takke og prise ham, og at tjene ham derfor og være ham lydig. Det er visseligen sandt.

58. Hvad vil det sige, at Gud har skabt Himmelen og Jorden?

Gud har skabt Himmelen og Jorden, det er: han har ved sin Almagt gjort, at hele Verden er bleven til.

1 Mos. 1, 1. I Begyndelsen skabte Gud Himmelen og Jorden.

M. 33, 9. Han talte, saa skete det; han bød, saa sked det der.

Antm. Vi sige, at Verden er skabt af Intet, og mener dermed, at der ikke forud var Noget; hvorefter Gud kunde bane og indrette Verden.

59. Hvilket er den ypperste af Guds Skabninger paa Jorden?

Den ypperste af Guds Skabninger paa Jorden er Mennesket, som Gud skabte i sit Billede, at det som et fornuftigt Væsen skulde kjende ham, og i hans Samfund leve et evigt Liv i Hellighed og Salighed.

1 Mos. 1, 26. Gud sagde: ladet os gjøre et Menneske i vort Billede, efter vor Lignelse.

60. Hvoraf bestaaer Mennesket?

Mennesket bestaaer af en u dødelig Sjæl og et dødeligt Legeme.

Præd. 12, 7. Støvet maa komme til Jorden igen, som det var før, og Anden maa komme til Gud igen, som gav den.

Matth. 10, 28. Frygter ikke for dem, som slaa Legemet ihjel, men kunne ikke slaa Sjelen ihjel.

Anm. 1. Menneskets Sjæl har mange forskjellige Eener, af hvilke her mærkes: Forstand eller Ene til at tænke og forstaae, og Villie eller Ene til at vælge og beslutte. Vi skulle beslutte os paa, at vor Forstand kan blive uddannet og oplyst, og at vor Villie kan blive fast i det Gode.

Anm. 2. Menneskets Legeme er et det Sjæle langt færdkommere end Dyrenes, og alene stillet til at være Oplig og Redskab for den menneskelige Sjæl. Vi skulle styrke og uddanne vort Legeme, at det kan være et velstillet Redskab for Sjelen, og vogte os for, at det ikke besmittes og forbørves i Syndens Tjeneste.

Gives der andre fornuftige Stabninger end Menneskene? 61.

Til Guds Stabninger høre ogsaa Englene, der ere mægtige Aander, hvilke Gud bruger som sine Tjenere. De høre til den usynlige Verden, men have flere Gange vist sig i legemlig Skikkelse her paa Jorden som Guds Sendebud til Menneskene.

Anm. Navnet Engle betyder Sendebud.

Hebr. 1, 14. Apostelen siger om Englene: Ere de ikke alle tjenende Aander, udsendte til Hjælp for dem, som skulle arve Salighed.

Ere alle Englene gode?

62.

I Begyndelsen vare alle Englene gode og hellige; men nogle af dem affaldt fra Gud, og bleve Guds og Menneskenes Fjender. Den øverste af disse onde Aander kaldes Djævelen eller Satan.

Matth. 13, 39. Jesus siger i Lignelsen om Klinten

Blandt Verden: Sjenden, som saae den Altsen, er Djævelen.

2 Petr. 2, 4. Gud sparede ikke de Engle, som syndede, men nedstjerte dem til Helvede.

Joh. 8, 44. se Mr. 16.

Anm. 1. Djævelen forførte vore første Forældre, og bragte derved Elenbigheid og Død over Menneskene, og han prøvede paa at forføre Jesus for at forhindre Menneskenes Frelse.

Anm. 2. Naar vi holde os til Gud, formaae de onde Aander Intet over os.

Rom. 8, 31. Er Gud for os, hvo kan da være imod os.

Eph. 6, 11. Isører Ider Guds fulde Røstning, at I kunne være magtige til at modstaae Djævelens snedige Anløb.

63. Hvad vil det sige, at Gud opholder Verden?

Gud opholder Verden, det er: han gjør ved sin Almagt, at Verden bestaaer. Uden Guds Opholdelse maatte alle skabte Ting forgaae.

Hebr. 1, 3. Han bærer alle Ting ved sin Krafts Ord.

Anm. 1. Gud opholder Verden saaledes, at han bevarer den samme Naturens Orden, og han vil blive ved hermed indtil den yderste Dag, da Verdens nuværende Skikkelse skal forgaae.

1 Mos. 8, 22. Herren sagde, da Syndfloden var ophørt: Heretter skal, saalange Jorden staar, Sæd og Høst, Kulde og Hede, Sommer og Vinter, Dag og Nat ikke afslæde.

Anm. 2. At Gud forserger sine levende Skabninger, og i Særdeleshed Menneskene, læres i disse Bibelsprog:

Ps. 145, 15. 16. Alles Dine vogte paa dig; og du giver dem deres Spise i sin Tid. Du oplader

din Haand, og alt det, som lever, matter du med Velbehag.

Matth. 6, 26—30. Seer til Fuglene under Him-
melen, de saae ikke, og høste ikke, og saae ikke i Ader,
og Ederes himmelske Fader føder dem; ere I ikke meget
mere end de? — Betragter Vokterne paa Marken, hvor-
ledes de vore; de arbeide ikke, spinde ikke; men jeg
siger Eder, at end ikke Salomon i al sin Hertighed
var saa klædt som een af dem. Klæder da Gud saa-
ledes det Græs paa Marken, som skaer idag, men
imorgen tages i Ovnen, skulde han ikke meget mere
klæde Eder, I lidet Troende!

Anm. 3. Vi kunne ikke fortroe os til Guds For-
sorg, dersom vi ikke, efter Guds Befaling, ere flit-
tige og arbejdsomme i vor jordiske Gjerning.

1 Thess. 3, 10—12. Dersom Nogen ikke vil ar-
bejde, han bør ikke heller have Føde. Vi høre nemlig,
at Nogle omgaaes ustkiffeligen iblandt Eder, og arbeide
ikke, men tage sig unyttig Handel for. Saadanne byde
og formane vi ved vor Herre Jesus Kristus, at de
arbejde i Stillehed og æde deres eget Brød.

Hvad er Guds Viemod med Verdens Opholdelse?

64.

Gud opholder Verden, for at hans naa-
dige Raadslutning angaaende Menneskens
Frelse kan blive fuldbyrdet, og han styrer
Alt i Verden saaledes, at dette kan ske.

Anm. 1. Gud styrer det Onde i Verden saa-
ledes, at det ogsaa maa tjene til at fremme hans
vise og gode Hensigter, og Alt, hvad der ikke kan
tjene dertil, forhindre han.

1 Mos. 50, 20. Josef sagde til sine Brødre: I
tænkte Ondt mod mig; men Gud tænkte at vende det
til det Gode.

Anm. 2. Endogfaa det, der synes os ubetydeligt,

staar under Guds Styrelse, og Intet kan ske uden hans Villie eller Tilladelse.

Matth. 10, 29—31. Salges ikke to Spurve for een Penning? og ikke een af dem falder til Jorden uden Ederes Faders Villie. Ja endog alle Ederes Hovedhaar ere talte. Frygtet derfor ikke; I ere bedre end mange Spurve.

Aam; 3. Vi skulle fortrøste os til Guds Forsyn, saa at vi taalmodigen bære hvad Gud paalægger os, i Forvisningen om, at Alt, hvad han tilskaffer os, Mødgang saavelsom Mødgang, sigter til vort sande Gavn.

Rom. 8, 28. Vi vide, at alle Ting tjene dem til Gode, som elske Gud.

1 Sam. 2, 7. Herren er den, som gjør fattig og gjør riig, som nedtrykker og opheier.

Hebr. 10, 35. 36. Kaster ikke Ederes Frimodighed bort, hvilken haver en stor Belønning; thi I have Taalmodighed behov, at naar I have gjort Guds Villie, I da kunne faae Forjættelsen.

65. Hvorledes skulle vi takke Gud, fordi han har skabt og opholder os?

Vi takke Gud retteligen for Livet, som han har givet og opholder os; naar vi bruge det i hans Tjeneste, og benytte hans naadige Foranstaltninger til vor Frelse.

Hebr. 12, 15. Seer til, at ikke Noget forsmætter Guds Naades Tid.

Den anden Artikel.

Om Gjenløsningen.

66. Jeg troer paa Jesus Christus, Guds eenbaarne Søn, vor Herre, som er udsangen

af den Hellig Aand, født af Jomfru Maria, pünt under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaren til Helvede, paa tredje Dag igien opstaaen fra de Døde, opfaren til Himmels, sidende ved Gud Faders, den Almagtiges, højre Haand, derfra han skal komme at domme Levende og Døde.

Det er: Jeg troer, at Jesus Christus, sand Gud, født af Saderen i Evighed, og tillige sandt Menneske, født af Jomfru Maria, er min Herre, som har gienløst mig fortabte og fordømte Menneske, erhvervet og vundet mig fra alle Synder, fra Døden og fra Dævelens Magt, ikke med Guld eller Sølv, men med sit hellige dyrebare Blod, og med sin uskyldige Lidelse og Død; paa det jeg skal være hans Egen, og i hans Rige leve under ham og tjene ham i evig Retfærdighed, Uskyldighed og Salighed; ligesom han er opstaaen fra Døden, lever og regjerer i Evighed. Det er visseligen sandt.

A. Spaadommene om en Frelser.

Har det forud fundgjort, at Gud vilde frelse Menneskene? 67.

Gud havde fra Evighed besluttet at frelse Menneskene, og han fundgjorde denne sin naadige Beslutning baade strax efter Syndes faldet, og mange Gange sidenefter.

Eph. 1, 4. Gud udsålte os i Christo, før Verdens Grundvold blev lagt.

Skulle ere de vigtigste Forjættelser og Spaadomme om en 68.

A. Den første Forjættelse om en Frelser

var Herrens Ord, at Kvindens Sæd skulde knuse Slangens Hoved.

1 Mos. 3, 15. Herren sagde til Slangen: Jeg vil sætte Fjendskab mellem dig og Kvinden, mellem din Sæd og hendes Sæd; han skal knuse dit Hoved, men du skal stikke ham i Hælen.

69. 2. To tusinde Aar efter den første Forjættelse blev det forkyndt Abraham, at Frelseren skulde være af hans Afkom.

1 Mos. 22, 18. Herren sagde til Abraham: I din Sæd skulle alle Folk paa Jorden velsignes.

Anm. Disse samme Ord bleve ogsaa sagte til Isak og Jakob, og saaledes blev det kundgjort, at Frelseren skulde fremgaa af det israelitiske Folk.

70. 3. Forjættelsen om en Frelser blev gjentaget til David, hvem det blev forkyndt, at een af hans Efterkommere skulde være Konge i et evigt Rige.

2 Sam. 7, 12. 13. Herren sagde til David ved Propheten Nathan: Naar dine Dage ere omme, og du hviler hos dine Fædre, da vil jeg opreise din Sæd efter dig, og jeg vil grundfæste hans Rige; han skal bygge et Huus for mit Navn, og jeg vil grundfæste hans Riges Throne evindeligt. (Sammenlign hermed Engelenes Ord, da han bebudede Jesu Fødsel. Luc. 1, 32. 33.)

71. 4. Profheterne i den følgende Tid forkyndte mangfoldige Spaadomme om Frelseren, om hans Person og hans Gjerning, om Stedet, hvor han skulde fødes, og om Tiden, naar han skulde komme.

Af disse Spaadomme ere følgende nogle af de mærkeligste:

Ef. 9, 6. Et Barn er født os, en Søn er givet

os, og Herredømmet skal være paa hans Skuldre, og hans Navn skal kaldes Underlig, Raadgiver, vældige Gud, Evigheds Fader, Fredsfyrste.

Es. 11, 1. 2. Der skal opgaae et Riis af Isai Stub, og en ~~Qvist af hans Rodder~~ skal være Frugt. Og Herrens Aand skal hvile paa ham, Viisdoms og Forstands Aand, Raads og Styrkes Aand, Kundskabs og Herrens Frygts Aand.

Es. 53, 5. Han er saaret for vore Overtrædelser, og knust for vore Misgjerninger: Straffen laae paa ham, at vi skulle have Fred, og vi have faaet Lægehed ved hans Saar.

Micha 5, 1. Du Bethlehem Ephrata! er du for liden til at være iblandt Judas Slægter? Af dig skal En udgaae til at være en Herster i Israël, og hans Udgang er fra fordum, fra Evigheds Dage.

Haggai 2, 7—9. Da Templet var opbyggt efter Hjemkomsten fra Babylon, sagde Propheten: Alle Follenes Længsel skal komme, og jeg vil fylde dette Huus med Herlighed, siger den Herre Sebaoth. Dette sidste Tempels Herlighed skal blive større end det førstes, og jeg vil give Fred paa dette Sted, siger den Herre Sebaoth.

Zach. 9, 9. 10. Fryd dig saare, Sions Datter! raab med Glæde, Jerusalems Datter! see din Konge skal komme til dig, sagtmødig og ridende paa et Asen, paa Asenindens unge Fole. Og han skal tale Fred til Hedningerne, og hans Herredømme skal være fra eet Hav til et andet, fra Floden til Jordens Ende.

Anm. 1. Da noget over fire hundrede Aar vare forløbne efter den sidste Prophet Malachias, fremstod Johannes den Døber for at berebe Veien for Frelseren, og han forkyndte, at nu var Gimmeriges Rige kommen nær. Dette skeje omtrent fire tusinde Aar efter den første Forjættelse.

Anm. 2. Da Jesus kom, var Forventningen

om en Frelser almindelig iblandt Jøderne. Ogsaa til Hedningerne havde Forventningen udbredt sig. (Matth. 2. De Vise fra Østerland.)

B. Om Jesu Christi Person.

72. Hvem er Jesus Christus?

1. Jesus Christus er sand Gud, Faderens eenbaarne Søn, deelagtig med Faderen i det eneste guddommelige Væsen og i alle guddommelige Egenskaber. (see Nr. 56.)

Joh. 5, 19. 21. Jesus sagde: Hvilke Ting Faderen gjør, de samme gjør og Sønnen ligesaa. Ligesom Faderen opvækker Døde og gjør levende, ligesaa gjør og Sønnen levende hvilke han vil.

Joh. 5, 23. Jesus sagde: Alle skulle ære Sønnen, ligesom de ære Faderen.

Joh. 10, 30. Jesus sagde: Jeg og Faderen vi ere Ett.

Joh. 17, 5. Jesus sagde: Herliggjør mig nu, Fader! med den Herlighed, som jeg havde hos dig før Verden var.

73. 2. Jesus Christus er tillige sandt Menneske, født af Jomfru Maria, med en menneskelig Sjæl og et menneskeligt Legeme, men formedelst Undfangelsen af den Hellig Ånd ubesmittet af Synden.

Luc. 1, 35. Engelen sagde til Jomfru Maria: Den Hellig Ånd skal komme over dig, og den Høiestes Kraft skal overskygge dig, derfor skal ogsaa det Hellige, som skal fødes af dig, kaldes Guds Søn.

Luc. 2, 52. Jesus forfremmedes i Blisdom og Alder og Naade hos Gud og Menneskene.

Num. 1. Jesus, som var født uden Synd, blev ogsaa ved at være uden Synd, og gav os ved sit

hellige Levet et fuldkomment Mønster til Efterfølgelse.

Joh. 8, 46. Jesus sagde til sine Hjender: Hvo af Eder kan overbevise mig om nogen Synd.

1 Petr. 2, 22. Han haver ikke gjort Synd, og der blev ikke funden Svig i hans Mund.

Matth. 11, 29. Jesus sagde: Lærer af mig: thi jeg er sagsmodig og ydmyg af Hjertet.

Matth. 16, 24. Jesus sagde: Vil Nogen komme efter mig, han skal fornægte sig selv, og tage sit Kors og følge mig.

Phil. 2, 5. Det samme Sind være i Eder, som og var i Christus Jesus.

Unm. 2. I Jesus Christus er den guddommelige og den menneskelige Natur uadskilleligen forenede, saa at han er Gud og Menneske i een Person.

Hville tvende Tilstande adskille vi i Jesu Christi Liv? 74.

1. I Jesu Christi Liv adskille vi hans Fornedrelses- og hans Døds- og hans Opstaaelses- Stand.

Phil. 2, 6—11. Christus Jesus, da han var i Guds Skikkelse, holdt han det ikke for et Noe at være Gud lig, men han forringede sig selv, idet han tog en Tjeners Skikkelse paa og blev Mennesker lig; og da han var funden i Skikkelse som et Menneske, fornædtede han sig selv, saa at han blev lydige til Døden, ja Korsets Død. Derfor haver og Gud høit op høiet ham, og staaet ham et Navn, som er over alle Navne, at i Jesu Navn skal hvert Kne bøje sig, deres i Himmelen og paa Jorden og under Jorden, og hver Tunge skal bekjende, at Jesus Christus er en Herre til Gud Faders Ære.

2. Til Jesu Christi Fornedrelses- og hans Døds- og hans Opstaaelses- Stand hører: hans Fødsel som Menneske,

hans Liv: her paa Jorden i Ringhed og Armod, hans Lidelser, hans Død og Begravelse. Al hans Fornedrelse var frivillig for vor Skyld.

Gal. 4, 4. Da Livens Tylde kom, udsendte Gud sin Søn, født af en Kvinde, født under Loven.

Matth. 8, 20. Jesus sagde: Hæve have Huler, og Himmelens Fugle Neder, men Menneskens Søn har ikke det, hvortil han kan holde sit Hoved.

2 Cor. 8, 9. Jesus Christus blev for Eders Skyld fattig, da han var riig, paa det at I ved hans Fattigdom Kulde blive rige.

Joh. 10, 11. 18. Jesus sagde: Jeg er den gode Hyrde; den gode Hyrde sætter sit Liv til for Faarene. Ingen tager det fra mig, men jeg sætter det til af mig selv.

Anm. Ikke alene paa Legemet udstød Jesus bitre Lidelser for vor Skyld, men ogsaa paa Sjelen.

Matth. 26, 38. Jesus sagde i Gethsemane: Min Sjæl er ganske bedrøvet indtil Døden.

78. 3. Til Jesu Christi Ophøielses Stand hører: hans Opstandelse, hans Himmelfart, hans Sæde ved Faderens høire Haand, og hans Gjenkomst til Dommen.

Luc. 24, 26. Burde det ikke Kristus at lide dette, og at indgaae til sin Herlighed.

Anm. 1. At Jesus satte sig ved Faderens høire Haand betyder, at han tog Deel med Faderen i guddommelig Herlighed og Herredømme. Da han er Gud og Menneske i een Person, er hans forklarede menneskelige Natur ogsaa deelagtig i denne Magt og Herlighed.

Anm. 2. Jesu Redfart til Herbede, eller de Af dødes Ophøielse, sandt Stød imellem Fornedrelses-Standen og Ophøielses-Standen.

1 Petr. 3, 19. Han gik bort og prædikede for
Aanderne, som vare i Forvaring.

C. Om Jesu Christi Gjerning.

Hvorfor kom Jesus Christus til Verden?

77.

Jesus Christus kom ifølge Guds evige
Kjerlighed til Verden for at frelse os fra
Fortabelsen og føre os tilbage til
Samfund med Gud, at vi kunne have
et evigt Liv.

Joh. 3, 16. Saa elskede Gud Verden, at han
gav sin Søn den eenbaarne, at hvert den, som troer
paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv.

Hvorledes har Jesus Christus udført denne sin Gjerning? 78.

Jesus Christus har udført sin Gjerning til
vor Frelse, idet han er bleven vor høieste
Prophet, vor sande Ypperstepræst og
vor evige Konge.

Anm. Frelserens Navn betegner hans Gjerning.
Navnet Jesus betyder en Frelser. (Matth. 1, 21.
Engelen sagde til Joseph: du skal kalde hans Navn
Jesus, thi han skal frelse sit Folk fra deres Syn-
der.) Navnet Kristus eller Messias betyder den
Salvede. I det gamle Testaments Tid salvedes
baade Propheter og Ypperstepræster og Konger (see
1 Kong. 19, 16. 2 Mos. 28, 41. 1 Sam. 16;
13.) og Navnet Kristus betegner altsaa Frelserens
hele tredobbelte Embede.

Hvad vil det sige, at Jesus Christus er vor Prophet?

79.

Jesus Christus har selv forkyndt Guds
Raadslutning angaaende Synderes Frelse, idet
han har lært om sig selv og sit Rige.
Dette kalde vi hans prophetiske Gjerning.

THE **WORLD** **OF** **THE** **21ST** **CENTURY**

www.libtcool.com.cn

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 10-10-2001 BY 60322 UCBAW

~~CONFIDENTIAL~~

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

~~_____~~

~~CONFIDENTIAL~~

These were the first of the many things that I saw in the city of London.

~~ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED~~
~~DATE 07-28-2009 BY SP-6 BJS/BJS~~

~~SECRET~~ ~~15~~ ~~Strategic and ongoing~~ ~~Domestic and~~ ~~Domestic~~

Rebetende og Døde: Da vil han lade Forbømmelsen udgaae over dem; som forsmædte Raadens Tid, og ikke søgte Frelse ved ham; men sit Følk vil han tage til sig i sin Herlighed.

Ap. Gj. 17, 31. Gud haner sat en Dag, paa hvilken han vil dømme Jorderige med Retfærdighed ved en Mand, hvilken han har bestiftet dertil, og gjort det beviisligt for Alle, idet han opreiste ham fra de Døde.

1 Cor. 4, 5. Dømmer ikke Noget før Tiden, indtil Herren kommer, som skal føre for Lyset det, som er skjult i Mørket, og aabenbare Hjerternes Raad.

Matth. 12, 36. see Nr. 49.

Rom. 2, 6. see Nr. 15.

Matth. 25, 31—34, 41. Naar Menneskens Søn kommer i sin Herlighed, og alle hellige Engle med ham, da skal han sidde paa sin Herligheds Throne; og alle Følleslag skulle forsamles for ham; og han skal stille dem fra høirende, ligesom en Hyrde stiller Faarne fra Bøffene. Og han skal stille Faarene ved sin høire Side, men Bøffene ved den venstre. Da skal Kongen sige til dem ved den høire Side: Kommer hid min Faders Velsignede! arver det Rige, som Eder er beredt fra Verdens Grundvoold blev lagt. — Og han skal sige til dem ved den venstre Side: gaar bort fra mig, I Forhandede! i den ewige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle.

Marc. 9, 46. Deres Ørm døer ikke, og Ilden udsuktes ikke.

Anim. 4. Dommens Dag skal ogsaa være denne Verdens yderste Dag. Naar denne Dag kommer, vord intet Menneske.

2 Petr. 3, 10, 13. Herrens Dag skal komme som en Iyd om Natten, paa hvilken Himlene skulle forgaar med stort Bulder; men Elementerne skulle komme i Brand og opløses, og Jorden og Alt, hvad der er paa den, skal opbrændes. Men vi forvente efter

hans Forjættelse en ny Himmel og en ny Jord, i hvilke Retfærdighed boer.

Matth. 25, 13. Vagter derfor; thi I vide hverken Dag eller Time, paa hvilken Menneskens Søn kommer.

www.libtool.com.cn

Den tredje Artikel.

Om Helliggjørelsen.

82. Jeg troer paa den Hellig Aand; den hellige almindelige Kirke, de Helliges Samfund; Syndernes Forladelse; Kjødets Opstandelse og det evige Liv.

Det er: Jeg troer, at jeg ikke af egen Fornuft eller Kraft kan troe paa Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham; men den Hellig Aand har kaldet mig ved Evangelium, har oplyst mig med sine Gaver, har helliget og opholdt mig i den rette Tro; ligesom han kalder, samler, oplyser, helliger den hele Christenhed paa Jorden, og opholder den ved Jesus Kristus i den rette eneste Tro; i hvilken Christenhed han daglig forlader mig og alle Troende al Synd rigeligen; og paa den yderste Dag skal han oprække mig og alle Døde, og give mig med alle Troende i Kristus et evigt Liv. Det er visseligen sandt.

83. Hvem er den Hellig Aand?

Den Hellig Aand er den tredje Person i Treenigheden, deelagtig med Faderen og Sønnen i det eneste guddommelige Væsen og i alle guddommelige Egenskaber. (See No. 56).

1 Cor. 2, 10. 11. + Aanden randsager alle Ting, ogsaa Guds Dybsheder. Hvilket Menneske veed det, der er i Mennesket, uden Menneskets Aand, som er i ham? Saa veed og Ingen det, som er i Gud, uden Guds Aand.

1 Cor. 3, 16. Vilde I ikke, at I ere Guds Tempel, og Guds Aand boer i Eders?

Spøgd er den Hellig Aands Gjerning?

84.

Den Hellig Aand virker i os, at vi kunne troe paa Jesus Christus og komme til ham, saa at vi tilligemed alle Troende kunne blive deelagtige i Syndernes Forladelse og det evige Liv.

Anm. 1. Derfor handles i den tredje Artikel om disse tre Stykker: A. De Troendes Samfund eller den kristelige Kirke; B. Syndernes Forladelse formedelt Troen; og C. Legemets Opstandelse og det evige Liv.

Anm. 2. Uden den Hellig Aands Gjerning vilde Christi Gjerning ikke komme os til Gode, efterdi vi ikke ved vor egen Fornuft eller Kraft kan troe paa Jesus Christus eller komme til ham.

1 Cor. 12; 3. Ingen kan kalde Jesum Herre uden ved den Hellig Aand.

A. Den kristelige Kirke.

Spøgd er den kristelige Kirke?

85.

Ved den Hellig Aands Virksomhed er der og skal altid være en kristelig Kirke, det er: de Troendes Samfund, som ved Ordet og Sacramenterne ere forbundne med hverandre og med Kirkens Hoved Jesus Christus.

Matth. 16, 18. Jesus sagde: Helvedes Porte skulle ikke faae Overhaand over min Menighed.

Eph. 4, 4—6. Et Legeme og een Aand, ligesom I og ere kaldede til eet Haab i Guds Kald; een Herre, een Tro, een Daab, een Gud og Alles Fader, som er over Alle, og ved Alle og i Alle.

Col. 1, 18. Kristus er Legemets Hoved, nemlig Menighedens.

Anm. 1. Kirken er een; thi alle de Troende udgjøre eet Samfund; den er hellig formeibest Forbindelsen med Kristus og Helliggjørelsen ved den Hellig Aand; derfor kaldes ogsaa Kirken de Helliges Samfund. Kirken kaldes almindelig, fordi den skal udstrække sig til alle Jordens Slægter.

Matth. 8, 11. Mange skulle komme fra Øster og Vester, og stode tilbords med Abraham, Isak og Jakob i Himmeriges Rige.

Joh. 10, 16. Jesus sagde: Jeg har andre Fæd, som ikke ere af denne Sti; dem bør det mig og at føre did, og de skulle høre min Røst, og der skal blive een Hjord, een Hyrde.

Anm. 2. Endstjøndt Kirken er een, taler man dog ofte om flere Kirker, fordi Kirken her paa Jorden er deelt i flere mindre Samfund, som i enkelte Stykker afvige fra hinanden i Lærdommen, saasom den katholske, den reformerte, den lutherske Kirke.

Anm. 3. Man bruger undertiden Navnet Christi Kirke eller Christenheden om alle dem tilsammen, som udvortes bekjende sig til Christendommen; men Mange af disse høre ikke til den sande Kirke, som er de Troendes Samfund.

Matth. 7, 21. Ikke Enhver, som siger til mig: Herre! Herre! skal indgaae i Himmeriges Rige; men den, som gjør min Faders Villie, som er i Himlene.

2 Tim. 2, 19. Herren kjender Sine.

B. Syndernes Forladelse.

86. Hvorledes virker den Hellig Aand Syndernes Forladelse?

Den Hellig Aand virker Troen paa Jesus Kristus, og deelagtiggør os derved i Syndernes Forladelse.

Anm. Jesus Christus har erhvervet os Syndernes Forladelse, idet han gav sig hen til Forsoning for al Verdens Synder (see Nr. 80.); men Jesu Christi Fortjeneste kommer os ikke til Gode, uden naar vi troe paa ham (see No. 84).

Ap. Gj. 10, 43. Hver den, som troer paa Jesus Kristus, skal faae Syndernes Forladelse ved hans Naad.

Hvad er det at troe paa Jesus Christus?

87.

At troe paa Jesus Christus er at hense give os til ham som vor Frelser, saa at vi med inderlig Fortroestning tilegne os hans Fortjeneste.

Anm. Ved Troen blive vi retfærdiggjorte for Gud, det er: al vor Syndesskyld bliver ophævet, og vi faae Guds Velbehag. Derfor giver Troen os Fred med Gud og Frimøddighed.

Rom. 3, 23, 24. Alle have syndet, og dem fattes Gætt for Gud; og de blive retfærdiggjorte uskyldigt af hans Naade, ved den Forløsning, som er i Christo Jesu, hvilken Gud haver fremskillet til en Forsoning formedelst Troen paa hans Blod.

Gal. 2, 16. Vi vide, at et Menneske ikke bliver retfærdiggjort af Lovens Gjerninger, men ved Jesu Christi Tro.

Rom. 5, 1. Retfærdiggjorte ved Troen have vi Fred med Gud ved vor Herre Jesum Christum.

Rom. 8, 33, 34. Hvo vil anklage Guds Udvalgte? Gud er den, som retfærdiggjør. Hvo er den, som fordømmer? Kristus er den, som er død, ja meget mere, som og er opreist, som og er ved Guds høire Haand, og træder frem for os.

Hvorledes kan et Menneske komme til Troen paa Jesus Christus? 88.

Ingen kan komme til Troen paa Jesus Christi

stus uden ved den Hellig Aands Naade, som kalder og oplyser.

89. Hvad vil det sige, at den Hellig Aand kalder?

Den Hellig Aand virker med Evangeliet, som forkyndes i Verden, og kalder eller indbyder derved Menneskene til at komme til Kristus.

Rom. 10, 14, 17. Hvorledes skulle de troe paa den, om hvem de ikke have hørt? men hvorledes skulle de høre, uden der er Nogen, som prædiker. Altsaa kommer Troen derved, at man hører; men at man hører, sker ved Guds Ord.

Anm. 1. Gud har ved alle sine Tilstiftelser Menneskenes Frelse for Øie (Se No. 64), og søger paa mange Maader at vække dem til Eftertanke, og berede dem til at agte paa Kaldeisen ved Evangeliet.

Joh. 6, 44. Jesus sagde: Ingen kan komme til mig, uden Faderen, som mig udsendte, drager ham.

Anm. 2. Det er Guds naadige Villie, at Alle skulle faae Afgang til Frelsen, og han lader derfor sit Kald ved Evangeliet udgaae videre og videre i Verden, hvor han efter sin Viisdom finder for godt.

1 Tim. 2, 4. Gud vil, at alle Mennesker skulle blive salige og komme til Sandheds Erkjendelse.

Matth. 24, 14. Guds Riges Evangelium skal prædikes i den ganste Verden til et Vidnesbyrd for alle Folk.

Anm. 3. Mange af dem, der ere kaldede, faae dog ikke Deel i Frelsen, fordi de ikke følge Kaldet.

Matth. 22, 14. Mange ere kaldede, men Faa udvalgte.

Luc. 14, 16—24. Signelsen om den store Nådvere.

90. Hvad vil det sige, at den Hellig Aand oplyser?

Dem, der agte paa Kaldet, oplyser den Hellig Aand ved Guds Ord, eller virker i

dem Erkjendelse baade af deres Synder og af Guds Naade, og fører dem saaledes til Omvendelse og Tro.

2 Cor. 4, 6. Gud, som sagde, at Lyset skulde skinne frem af Mørket, har ogsaa ladet det skinne i vore Hjerter til at oplyse Kundskaben om Guds Herlighed i Jesu Christo.

Anm. Til Omvendelse høre disse to Stykker:

1. at erkjende og oprigtigt angre sine Synder, og
2. alvorligen at vende sig til Gud og trage efter Naade. Uden en alvorlig Omvendelse kan Troen, som er Tilegnelse af Naaden (No. 87), ikke finde Sted.

Luc. 5, 31. 32. Jesus sagde: De Karle have ikke Læge behov, men de, som lide ilde. Jeg er ikke kommen at kalde Retfærdige, men Syndere til Omvendelse.

Ap. Gj. 3, 19. Fatter et andet Sind, og vender om, at Eders Synder maa være udslettede.

2 Cor. 7, 10. Bedrøvelsen efter Gud virker Omvendelse til Salighed, som ikke fortrydes; men Verdens Bedrøvelse virker Død.

Luc. 15. Signelsen om den forlorne Søn.

Spad virker den Hellig Ånd i os formedelst Troen? 91.

Den Hellig Ånd virker i os formedelst Troen, at vi helliggjøres; eller mere og mere gaar frem i Hellighed.

1 Thess. 4, 7. Gud kaldte os ikke til Ureenhed, men til Helliggjørelse.

Phil. 1, 6. Jeg er fuldeligen forsikret om, at han, som begyndte den gode Gjerning i Edet, vil fuldføre den indtil Jesu Christi Dag.

1 Cor. 6, 11. I ere afvaskettede, I ere helliggjorte, I ere retfærdiggjorte ved den Herres Jesu Navn og ved vor Guds Ånd.

Anm. 1. Da det er formedelst Troen at Hellig-

Anm. 1. Jesus er den høieste Prophet; thi han er selv Sandheden og Verdens Lys.

Joh. 14, 6. Jesus sagde: Jeg er Veien og Sandheden og Livet; der kommer Ingen til Faderen uden ved mig.

Joh. 8, 12. Jesus sagde: Jeg er Verdens Lys; hvo som følger mig, skal ikke vandre i Mørket, men have Livets Lys.

Anm. 2. Jesus har stadfæstet sin Lære a. ved sine Undergerninger;

Matth. 11, 2—5. Da Johannes den Døber fra sit Fængsel sendte to af sine Disciple til Jesus, og lod ham spørge: Er du den, der skal komme, eller skulle vi vente en Anden? svarede Jesus: Gaar hen og forkynder Johannes de Ting, som I høre og see: Blinde see og Halte gaar, Spedalske renses og Døve høre, Døde staae op og Evangelium prædikes for de Fattige.

Joh. 5, 36. Jesus sagde: de Gjerninger, som Faderen har givet mig at fuldkomme, disse Gjerninger, som jeg gjør, vidne om mig, at Faderen har afsendt mig.

b. ved sine Spaadomme; Jesus forudsagde sin Lidelser og Død, sin Opstandelse og Himmelfart; Judas's Forræderi og Peders Fornægtelse; den Hellig Aands Udgødselse og sit Riges Udbredelse; Jerusalems Ødelæggelse, sin Gjentkomst og Verdens Ende.

80. Hvad vil det sige, at Jesus Christus er vor Høfesterpæst?

Jesus Christus har ved sin uskyldige Lidelser og Død forsonet os med Gud, og derved gjenløst os fra Synden og Døden og Djævelens Magt. Derfor kalde vi ham vor Høfesterpæst.

Matth. 20, 28. Jesus sagde: Menneskens Søn er

ikke kommen for at lade sig tjene, men for at tjene og give sit Liv til en Gjenløsning for Mange.

Hebr. 9, 11. 12. Da Christus kom som en Ypperstepræst for det tilkommende Gode, gik han ikke med Blod af Stutte eller Kalve, men med sit eget Blod ind i Helligdommen, og fandt en evig Forløsning.

Anm. 1. Jesu Lidelse og Død var uskyldig eller usforstyldt; thi hans Liv var fuldkommen helligt. (see Nr. 73. Anm. 1.). Selv havde han ingen Synd, men han bar al Verdens Synd.

Anm. 2. Efter Guds Befaling i Moseloven blev der i det gamle Testaments Tid bragt mange Offere i Helligdommen for Folkets Synder. Det mærkeligste var det, der bragtes hvert Aar paa Forsoningsdagen, da Ypperstepræsten gik ind i det Allerhelligste og stænkede Offerdyrets Blod paa Naadestolen. Disse Offere skulde være Forbilleder paa det fuldgjældige Forsoningsoffer, som Jesus bragte, idet han hengav sig selv i Døden, og udgjød sit Blod for os paa Korset.

Godt vil det sig, at Jesus Kristus er vor Konge?

81.

Jesus Kristus, som døde for vore Synder, er igjen opstanden og lever i Evighed som sine Troendes aandelige Konge, der beskjæmmer sin Menighed paa Jorden, og giver os et evigt Liv med sig i sit Rige.

Joh. 18, 36. 37. Da Pilatus spurgte Jesus, om han var Jødernes Konge, svarede han: mit Rige er ikke af denne Verden. Og da Pilatus atter spurgte, om han ikke dog var en Konge, svarede han: du siger det, jeg er en Konge. Jeg er dertil født, og dertil kommen til Verden, at jeg skal vidne om Sandheden. Sver: den, som er af Sandheden, hører min Røst.

Matth. 28, 18—20. Jesus sagde: mig er givet al Magt i Himmelen og paa Jorden. Gaaer derfor hen

og lærer alle Folk, og døber dem i Navnet Faderens og Sønnens og den Hellig Aands. Og lærer dem at holde alt det, jeg haver befalet Eder. Og see jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende.

Joh. 10, 28. Jesus sagde: Jeg giver Mine et evigt Liv, og de skulde ingenlunde fortabes, og Ingen skal rive dem af min Haand.

Anm. 1. Som Konge fortsætter Jesus Christus sin prophetiske og hypperstepræstelige Gjerning, idet han lader sit Ord forkynde i Verden, og som vor Talsmand hos Faderen træder frem for os.

Matth. 28, 19. see ovenfor.

Luc. 24, 47. Jesus sagde, at der i hans Navn skulde prædikes Omvendelse og Syndernes Forladelse for alle Folk.

1 Joh. 2, 1. 2. Dersom Noget synder, have vi en Talsmand hos Faderen, Jesus Christum den Retfærdige, og han er en Forsoning for vore Synder, dog ikke alene for vore, men ogsaa for den ganste Verdens.

Hebr. 7, 24. 25. Han har et uforgængeligt Præstedømme, fordi han bliver til evig Tid; hvorfor han og kan fuldkommeligen gjøre dem salige, som komme til Gud formædelt ham, efterdi han lever altid til at træde frem for dem.

Anm. 2. Vi kunne ikke trøste os ved Jesu Forsoningsbød, dersom vi ikke ville leve under ham som vor Konge og tjene ham som hans Folk; thi han har gjenløst os, paa det at vi skulde være hans Egne.

1tt. 2, 14. Jesus Christus gav sig hen for os, at han maatte forløse os fra al Uretfærdighed, og rense sig et Eiendomsfolk, nidkært til gode Gjerninger.

Rom. 6, 18. Friggjorte fra Synden ere I blevene Retfærdighedens Tjenere.

Anm. 3. Christus skal engang komme at dømmes

Revetende og Døde. Da vil han lade Fjendsmelsen udgaae over dem, som forsmædte Naadens Tid, og ikke søgte Frelse ved ham; men sit Folk vil han tage til sig i sin Herlighed.

Ap. Gj. 17, 31. Gud hanes sat en Dag, paa hvilken han vil dømme Jorderige med Retfærdighed ved en Mand, hvilken han har bestillet dertil, og gjort det beviisligt for Alle, idet han opreiste ham fra de Døde.

1 Cor. 4, 5. Dømmer ikke Noget før Tiden, indtil Herren kommer, som skal føre for Lyset det, som er skjult i Mørket, og aabnbare Hjerternes Naad.

Matth. 12, 36. see Nr. 49.

Rom. 2, 6. see Nr. 15.

Matth. 25, 31—34, 41. Naar Menneskens Søn kommer i sin Herlighed, og alle hellige Engle med ham, da skal han sidde paa sin Herligheds Throne; og alle Fjendeslag skulle forsamles for ham; og han skal stille dem fra hverandre, ligesom en Hyrde stiller Faarene fra Bøtterne. Og han skal stille Faarene ved sin høire Side, men Bøtterne ved den venstre. Da skal Kongen sige til dem ved den høire Side: Kommer hid min Faders Velsignede! arver det Rige, som Eder er beredt fra Verdens Grundvoold blev lagt. — Og han skal sige til dem ved den venstre Side: gaaer bort fra mig, I Forhandede! i den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle.

Marc. 9, 46. Deres Ørm døer ikke, og Ilden udsluktes ikke.

Anm. 4. Dommens Dag skal ogsaa være denne Verdens yderste Dag. Naar denne Dag kommer, veeb intet Menneske.

2 Petr. 3, 10, 13. Herrens Dag skal komme som en Iyd om Natten, paa hvilken Himlene skulle for-gaae med stort Bulder; men Elementerne skulle komme i Brand og opløses, og Jorden og Alt, hvad der er paa den, skal opbrændes. Men vi forvente efter

Col. 1, 18. Kristus er Legemets Hoved, nemlig Menighedens.

Ann. 1. Kirken er een; thi alle de Troende udgjøre eet Samfund; den er hellig formeðelt Forbindelsen med Kristus og Helliggjørelsen ved den Hellig Aand; derfor kaldes ogsaa Kirken de Helliges Samfund. Kirken kaldes almindelig, fordi den skal udstrække sig til alle Jordens Slægter.

Matth. 8, 11. Mange skulle komme fra Øster og Vester, og sidde tilføds med Abraham, Isak og Jakob i Himmeriges Rige.

Joh. 10, 16. Jesus sagde: Jeg har andre Fæd, som ikke ere af denne Sti; dem bør det mig og at føre did, og de skulle høre min Røst, og der skal blive een Hjord, een Hyrde.

Ann. 2. Endstjøndt Kirken er een, taler man dog ofte om flere Kirker, fordi Kirken her paa Jorden er deelt i flere mindre Samfund, som i enkelte Stykker afvige fra hinanden i Lærdommen, saasom den katolske, den reformerte, den lutherske Kirke.

Ann. 3. Man bruger undertiden Navnet Christi Kirke eller Christenheben om alle dem tilsammen, som udvortes bekjende sig til Christendommen; men Mange af disse høre ikke til den sande Kirke, som er de Troendes Samfund.

Matth. 7, 21. Ikke Enhver, som siger til mig: Herre! Herre! skal indgaar i Himmeriges Rige; men den, som gjør min Faders Villie, som er i Himlene.

2 Tim. 2, 19. Herren kjender Sine.

B. Syndernes Forladelse.

86. Hvorledes virker den Hellig Aand Syndernes Forladelse?

Den Hellig Aand virker Troen paa Jesus Kristus, og deelagtiggjør os derved i Syndernes Forladelse.

Ann. Jesus Christus har erhvervet os Syndernes Forladelse, idet han gav sig hen til Forsoning for al Verdens Synder (see Mr. 80.); men Jesu Christi Fortjeneste kommer os ikke til Gode, uden naar vi troe paa ham (see Ro. 84).

Ap. Gj. 10, 43. Hver den, som troer paa Jesus Christus, skal faae Syndernes Forladelse ved hans Naam.

Hvad er det at troe paa Jesus Christus?

87.

At troe paa Jesus Christus er at hengive os til ham som vor Frelser, saa at vi med inderlig Fortroestning tilegne os hans Fortjeneste.

Ann. Ved Troen blive vi retfærdiggjorte for Gud, det er: al vor Syndestylb bliver ophævet, og vi faae Guds Velbehag. Derfor giver Troen os Fred med Gud og Frimødighed.

Rom. 3, 23, 24. Alle have syndet, og dem fattes Gode for Gud; og de blive retfærdiggjorte uforskyldt af hans Naade, ved den Forsøning, som er i Christo Jesu, hvilken Gud haver fremsillet til en Forsoning formedelst Troen paa hans Blod.

Gal. 2, 16. Vi vide, at et Menneske ikke bliver retfærdiggjort af Lovens Gjerninger, men ved Jesu Christi Tro.

Rom. 5, 1. Retfærdiggjorte ved Troen have vi Fred med Gud ved vor Herre Jesum Christum.

Rom. 8, 33, 34. Hvo vil anklage Guds Udvalgte? Gud er den, som retfærdiggjør. Hvo er den, som fordømmer? Kristus er den, som er død, ja meget mere, som og er opreist, som og er ved Guds høire Haand, og træder frem for os.

Hvorledes kan et Menneske komme til Troen paa Jesus Christus? 88.

Ingen kan komme til Troen paa Jesus Chri-

Luc. 17, 12. Guds Rige, er inden i Eder.

Rom. 14, 17. Guds Rige er Retfærdighed og Fred og Glæde i den Hellig Ånd.

Den tredje Bøn.

100. Sker din Villie, som i Himmelen, saaledes og paa Jorden!

Det er: Guds gode, naadige Villie sker vel uden vor Bøn; men vi bede i denne Bøn, at den ogsaa maa ske hos os.

Hvorledes sker det?

Naar Gud forstyrrer og forhindrer alle onde Anslag og Idrætter, som ikke vilde lade os hellige hans Navn og ikke lade hans Rige komme, hvilket er Djævelens, Verdens og vort Kjøds Villie; men styrker og bevarer os fæste i hans Ord og Tro mod til vor Lende; dette er hans naadige, gode Villie.

Ånm. Guds Villie er den bedste; derfor bede vi Gud, at han vil give os et saadant Sind, at vi gjerne gjøre hvad han vil, og med Hengivenhed lide hvad han vil.

Hebr. 13, 21. Gud befælte Eder i at god Gjerning til at gøre hans Villie, og han virke i Eder det, som er velbehageligt for ham selv, ved Jesus Kristus.

Luc. 22, 42. Jesus bad: Fader! ske ikke min, men din Villie!

Den fjerde Bøn.

101. Giv os idag vort daglige Brød!

Det er: Gud giver dagligt Brød, ogsaa vel uden vor Bøn, endog til alle onde Mennesker; men vi bede i denne Bøn, at han vil lade os paaafjønne det og annamme vort daglige Brød med Taksigelse.

Hvad forstaaes da ved dagligt Brød?

Alt hvad der hører til Legems Næring og

Nødtørst, saasom Mad, Drikke, Klæder, Skoe, Huus, Hjem, Mark, Sæ, Penge, Gods, from Ægtefælle, fromme Børn, fromt Lyende, fromme og trofaste Overherrer, godt Regimente, godt Veirlig, Fred, Sundhed, Tugt, Ære, gode Venner, trofaste Naboer, og deslige.

Ann. 1. I denne Bøn indbefatte vi alle vore jordiske Fornødenheder. Vi bede ikke om Rigdom og Overflod, men kun om det, som vi have behov, og dertil om et skjønsonst og nøisomt Hjerte. (Mr. 18 Ann. og Mr. 43.)

Drøsr. 30; 8. Giv mig ikke Armod eller Rigdom, men uddel til mig mit bestillede Brød.

1 Tim. 6, 6—8. Bistnok er Gudsfrugt med Nøisomhed en stor Vinding. Thi vi have Intet bragt med til Verden, det er da aabenbart, at vi ri heller kunne bringe Noget ud derfra. Men naar vi have Hæde og Klæder, skulle vi dermed lade os nøie. Men de, som ville være rige, falde i Fristelse og Snare, og mange daarlige og skadelige Begjæringer, som nedfante Menneskene i Udæggelse og Fordærvelse; thi Vengejætrighed er en Rod til alt Ondt.

Ann. 2. Vi bede vor himmelske Fader, at han i dag vil give os det daglige Brød; thi vi ville imorgen atter bede ham derom, og ikke plage os med ængstelige Betyrninger for den Dag imorgen.

Matth. 6, 33. 34. Siger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle og alle disse Ting tillægges Eder. Betyrmer Edet derfor ikke for den anden Morgen; thi den Dag imorgen skal betyære sig for sit Eget. Hver Dag haver nok i sin Plage.

Ann. 3. Vi skulle arbejde for at faae det daglige Brød (Mr. 63 Ann. 3); men det er dog Gud der giver os det; thi uden hans Velsignelse er alt vort Arbeide forgæves.

Ps. 104, 14. Han lader Græs groe for Dvæget

62. Trede Bøbedstykke. Fader vor.

og Urter til Menneskenes Tjeneste, at han maa fremføre Brød af Jorden.

Anm. 4. Naar Gud giver os Mere, end vi have behov til Legemets Næring og Nødtørst, maae vi dog ikke ødsle dermed, men bruge det til Gavn for os selv og Andre; og vi skulle vogte os for at misbruge det til Umaaodelighed i Mød og Drille, der er fordærvelig baade for Sjæl og Legeme.

Joh. 6, 12. Sanker de overblevne Stykker tilsammen, at Intet forkommes.

Luc. 21, 34. Vagter Eder, at Eders Hjerter ikke nogen Tid besværes med Fraadseri og Drunkenhed.

Den femte Bøn.

102. Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere!

Det er: Vi bede i denne Bøn, at den himmelske Fader ikke vil see hen til vor Synd, og ikke deraf forskyde vor Bøn; thi vi ere Intet værd af det, som vi bede om, have heller ikke fortjent det; men at han vil give os det altsammen af Naade; thi vi synde daglig meget, og fortjene vel idel Straf; saa ville vi da ogsaa igjen af Hjertets tilgive og gjerne gjøre dem vel, som forsynde sig imod os.

Anm. Vi synde daglig; derfor have vi nødig daglig at bede vor himmelske Fader, at han vil forlade os vor Skyld; og vi skulle da ogsaa daglig tilgive vor Næste hvad han kan have forset sig imod os, og ikke gjemme Brede eller Bitterhed i vort Sind.

Eph. 4, 26. Blive I vrede, da syndet ikke; Solen gaar ikke ned over Eders Fortørnelse.

Matth. 6, 14, 15. Forlade I Menneskene deres Overtrædelser, saa skal Ederes himmelske Fader og forlade Eder; men forlade I ikke Menneskene deres Overtrædelser, saa skal Ederes Fader ikke heller forlade Ederes Overtrædelser.

Matth. 18, 21—35. Lignelsen om den gjeldbundne Tjener.

Den sjette Bøn.

Og led os ikke i Fristelse!

103.

Det er: Gud frister vel Ingen; men vi bede i denne Bøn, at Gud vil bestjerme og bevare os, paa det Djævelen, Verden og vort Kjød ikke skal bedrage os, eller forføre os til Vantro, Sortsvielse og anden stor Skændsel og Last, og hvis vi ansægtes dermed, at vi dog tilsidst maae vinde og beholde Seier.

Anm. 1. Vi kunne her i Verden ikke undgaae Fristelser; vort Liv maa derfor være en Strid; men vi bede Gud, at han vil styrke os i vor Svaghed, at vi kunne seire i Striden.

Eph. 6, 13. Tager Guds fulde Rustning paa, at I kunne gjøre Modstand paa den onde Dag, og bestaae efter at have overvundet Alt.

Phil. 4, 13. Jeg formaaer Alt i Christus, som gjør mig stærk.

2 Tim. 4, 7. Jeg har stridt den gode Strid, fuldtommet Løbet og bevaret Troen.

Anm. 2. Denne Bøn paaminder os om, at vi ikke skulle hengive os til aandelig Svøvn og Siltelighed, men være aarvaagne.

Matth. 26, 41. Vaager og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse! Aanden er vel redebon, men Kjødet er strøbeligt.

1 Cor. 10, 12. Hvo som tyktes at staae, see vel til, at han ikke falder.

Den syvende Bøn.

Men fri os fra det Onde!

104.

Det er: Vi bede i denne Bøn som i en Sum, at den himmelske Fader vil frie os fra alt Slags Ondt, til Legem og Sjæl, Guds og Vre, og

tilsidst, naar vor Time kommer, forunde os en salig Ende, og med Naade tage os fra denne Jammerdal til sig i Himmelen.

Ann. I Guds himmelske Rige er ikke Synd eller Fristelse eller nogen Slags Nød og Sorg; til dette vort salige Hjem føre du os, o himmelske Fader!

2 Tim. 4, 18. Herren vil frie mig fra alt Dødt, og frelse mig til sit himmelske Rige.

105. Thi dit er Riget og Magten og Æren i Evighed. Amen!

Det Ord Amen betyder, at jeg skal være vis paa, at disse Bønner ere den himmelske Fader behagelige, og af ham bønhoerte; thi han har selv befalet os at bede saaledes, og forjættat, at han vil bønhoere os. Amen! Amen! det betyder: Ja, Ja, det skal ske saaledes.

Ann. En Bøn, der fremføres for Gud med Nymghed og Tro, er aldrig forgjæves. Vel giver Gud os ikke altid hvad vi bede om af de timelige Ting, fordi det ikke er os gavnligt; men saa giver han os formedelst Bønnen Hengivenhed og Taalmodighed; thi Bønnen befæster vort Samfund med Gud og styrker os i Troen.

Matth. 7, 8. Beder, saa skal Eder gives; søger, saa skulle I finde; banker, saa skal Eder oplades. Thi hver den, som beder, han saaer, og den, som søger, han finder, og den, som banker, ham skal opladde.

1 Joh. 5, 14. Denne er den Fortrøstning, som vi have til ham, at dersom vi bede om Noget efter hans Villie, da hører han os.

Luc. 18, 1. Man bør altid bede, og ikke blive træt.

Ps. 42, 12. Hvorfor er du nedbøiet min Sjæl! og hvorfor bræster du i mig? bi efter Herren! thi jeg skal endnu takke ham, min Frelser og min Gud.

Fjerde Hovedstykke.

Daabens Sacrament.

www.libtool.com.cn

For det Første: Hvad er Daaben?

106.

Daaben er ikke blot Vand alene; men den er Vandet, indbesattet i Guds Befaling og forbundet med Guds Ord.

Hvilket er da dette Guds Ord?

Hvad vor Herre Christus siger hos Matthæus i det sidste Capitel:

Gaaer hen og lærer alle Folk, og døber dem i Faderens og Sønnens og den Hellig Aands Navn.

Anm. At døbes i Faderens og Sønnens og den Hellig Aands Navn er at døbes til Samfund med den treenige Gud og Deelagtighed i hans Naade og Gaver. Hvo der vil være i Samfund med Gud, maa frasige sig alt Samfund med Guds Tjende; derfor hører til vor Daabspagt de to Stykker, at vi skulle forsvare Djævelen og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen, og at vi skulle troe paa Gud Fader, Søn og Hellig Aand.

For det Andet: Hvad giver eller nytter Daaben? 107.

Den virker Syndernes Forladelse, frier fra Døden og Djævelen, og giver alle dem den evige Salighed, som troe hvad Guds Ord Forjættelse siger.

Hvilket er da dette Guds Ord og hans Forjættelse?

Hvad vor Herre Christus siger hos Marcus i det sidste Capitel:

Hvo som troer og bliver døbt, skal blive

salig; men hvo som ikke troer, skal for-
dømmes.

Num. 1. Hvad Jesus Christus har erhvervet for Alle, har han i Daaben meddeelt Enhver af os i Særbelesshed. Og saaledes ere vi i Daaben komne i Samfund med den treenige Gud (Mr. 106, Anm.): vi ere indlemmede i Jesu Christi Rige, vi ere blevne Faderens Børn, og vi ere blevne deelagtige i den Hellig Aands Naadevirkninger.

Ap. Gj. 22, 38. Apostelen Petrus sagde paa Pindse-
dagen: Omvender Eder, og hver af Eder lade sig
døbe i Jesu Christi Navn, til Syndernes Forladelse,
og I skulle faae den Hellig Aands Gave.

Ap. Gj. 22, 16. Ananias sagde til Paulus: Staa
op, lad dig døbe, og dine Synder afvætte.

Num. 2. Hvad der er givet os i Daaben, kan
ikke komme os til Gode, uden vi tillegne os det i
Troen. (see Mr. 86 og 87.).

108. For det Tredie: Hvorledes kan Vand gjøre saa
banne store Ting?

Vand gjør det vistnok ikke, men Guds Ord,
som er med og ved Vandet, og Troen, som for-
lader sig paa dette Guds Ord i Vandet. Thi
uden Guds Ord er Vandet blot Vand og ingen
Daab; men med Guds Ord er det en Daab,
det er: et naaderigt Livets Vand og et Igjen-
fødelsens Bad i den Hellig Aand, som St. Pau-
lus siger til Titus i det tredie Capitel: Han
har frelst os ved Igjenfødelsens og Sornyelsens
Bad i den Hellig Aand, hvilken han har ud-
gydt rigeligen over os formedelst Jesus Christus
vor Frelser, paa det at vi ved hans Naade
skulle være retfærdige og Arvinger til det evige
Liv i Gaabet. Det er visseiligen fuldt sandt.

Num. 3 Daaben blev Spiren til et nyt aande-

ligt Liv neblagt i os, idet vi kom i Samfund med Gud, og den Hellig Aand begyndte sin gode Gjerning i os. Derfor kaldes Daaben et Gjenføðelsens Bad i **den Hellige Aand. cn**

Joh. 3, 5. 6. Jesus sagde til Nicodemus: Sandelig, sandelig siger jeg dig: uden Nogen bliver født af Vand og Aand, kan han ikke indkomme i Guds Rige. Hvad som er født af Kjødet, er Kjød; og hvad som er født af Aanden, er Aand.

2 Cor. 5, 17. Dersom Nogen er i Kristus, er han en ny Skabning; det Gamle er forbigaangent, see Alt er bleven nyt.

Gal. 3, 27. I, saamange som ere døbte til Kristus, have iført Kristus.

1 Cor. 3, 16. Vide I ikke, at I ere Guds Tempel, og Guds Aand boer i Eder.

For det Fjerde: Hvad betyder da denne Vands- 109.
baab?

Den betyder, at den gamle Adam i os skal druknes ved daglig Anger og Bod, og døe med alle Synder og onde Lyster; og at derimod et nyt Menneske daglig skal fremkomme og opstaae, som skal leve evindeligt for Gud i Retfærdighed og Reenhed.

Hvor staaer det skrevet?

St. Paulus siger til Rømerne i det fjettede Capitel: Vi ere begravne med Kristus ved Daabens til Døden, paa det at, ligesom Kristus er opvakt fra de Døde formedelsf Saderens Herlighed, saaledes skulle vi ogsaa vandre i et nyt Levnet.

Anm. I Daaben bleve vi gjenføðte, eller et nyt Menneske blev født i os; men dette nye Menneske skal mere og mere vore, indtil det fulden des hieset; og den syndige Natur eller det gamle Menneske skal mere og mere overvindes og underkues, indtil det tilintetgjøres. Dette sker ved

den Hellig Aands Naade, som helliggjør os formeðelt Troen. (Mr. 91.).

Eph. 4, 22—24. I skulle aflægge det gamle Menneske efter den forrige Omgangelse, som fordærves ved bedragelige Lyster; men fornyes i Eders Sinds Aand, og isøre det nye Menneske, som er slabt efter Gud i Sandhedens Retfærdighed og Hellighed.

1 Petr. 3, 21. Daaben er ikke Renselse fra Sjælets Ureenhed, men en god Samvittigheds Pagt med Gud ved Jesu Christi Opstandelse.

110. Er det ret gjort at lade smaa Børn døbe?

Christne Forældre gjøre ret i at lade deres Børn døbe i den spæde Alder, saaledes som det fra ældgammel Tid er Brug i Kirken; thi Børnene ere fødte syndige, og have derfor Gjenfødelse behov; og Christus har sagt: „lader de smaa Børn komme til mig“.

Marc. 10, 14. Lader de smaa Børn komme til mig, og formener dem ikke; thi Guds Rige hører Saadanne til.

Num. 1. Ved Barnebaaben paalægges Forældrene den Pligt at give deres Børn en christelig Opdragelse, „at de maae blive ved Christus, ligesom de ved Daaben ere indpodede i ham“.

Num. 2. Ved Confirmationen betræfte de unge Christne deres Daabspagt, idet de selv offentlig for Menigheden aflægge det hellige Daabsløfte.

Confirmationen er ikke anordnet i Guds Ord; men den er en vigtig og høitidelig Handling, der er til Bestyrkelse for de Unge, og til Betræffelse af deres Samfund med Menigheden.

Matth. 3, 11. Hold fast ved det, du hører, at Ingen skal tage din Krone.

Femte Hovedstykke.

Alterens Sacrament.

111. Hvad er Alterens Sacrament?

Det er vor Herres Jesu Christi sande Legeme og Blod, under Brød og Viin, at ædes og drikkes af os Christne, indsat af Christus selv.

Hvor staaer det skrevet?

Saaledes skrive de hellige Evangelister, Matthæus, Marcus, Lucas og St. Paulus:

Vor Herre Jesus Christus, i den Nat, da han blev forraadt, tog han Brødet, takkede, og brød det, og gav sine Disciple det, og sagde: tager dette hen og æder det, det er mit Legeme, som gives for Eder; dette gjører til min Ihukommelse.

Ligesaa tog han og Kalken efter Aftensmaaltid, takkede, og gav dem, og sagde: drikker alle deraf! dette er det nye Testaments Kalk i mit Blod, som udgydes for Eder til Syndernes Forladelse. Dette gjører, saa ofte som I det drikke, til min Ihukommelse.

Anm. Brødet og Vinen i den hellige Nadvere ere ikke blotte Tegn paa Jesu Legeme og Blod; heller ikke forvandles Brødet og Vinen til Jesu Legeme og Blod, men i, med og under Brødet og Vinen modtage vi i den hellige Nadvere Jesu Legeme og Blod, som paa en for os ubegribelig Maade er virkeligen der tilstede.

Hvad nytter da saadan Eden og Driften?

Det viser os disse Ord: givet og udgydt for

111.

112.

70 Femte Hovedstykke. Den hellige Nadvere.

Lder til Syndernes Forladelse; nemlig: at i Sacramentet gives os ved disse Ord Syndernes Forladelse, Liv og Salighed. Thi hvor Syndernes Forladelse er, der er ogsaa Liv og Salighed.

Ann. 1. I den hellige Nadvere fornyer og fastfæster Jesus Christus sit Samfund med os, at vi maa være forvisse om vore Synders Forladelse, og styrkes til at leve et helligt Liv.

1 Cor. 10, 16. Velsignelsens Kalk, som vi velsigne, er den ikke Christi Blods Samfund? det Brød, som vi bryde, er det ikke Christi Legems Samfund? Joh. 6, 54—56. Jesus sagde: Hvo som æder mit Kød og drikker mit Blod, haver et evigt Liv, og jeg skal opreise ham paa den yderste Dag. Thi mit Kød er sandelig Kød, og mit Blod er sandelig Drikke. Hvo som æder mit Kød og drikker mit Blod, han bliver i mig, og jeg i ham.

Joh. 15, 4. 5. Jesus sagde: Bliver i mig, da bliver og jeg i Eder. Ligesom Grenen ikke kan bære Frugt af sig selv, uden den bliver i Træet, saa kunne I ikke bære, uden I blive i mig. Jeg er Viintræet, I ere Grenene. Hvo som bliver i mig og jeg i ham, han bærer megen Frugt; thi uden mig kunne I slet Intet gjøre.

Ann. 2. I det den hellige Nadvere befæster vort Samfund med Kristus, befæster den, ogsaa vort Samfund med hverandre i Menigheden, og bekyrter os i indbyrdes Kjærlighed.

1 Cor. 10, 17. Eet Brød, eet Legeme ere vi Mange; thi vi ere alle deelagtige i det ene Brød.

Joh. 13, 35. Derpaa skulle Alle kjende, at I ere mine Disciple, dersom I have indbyrdes Kjærlighed.

113. Hvorledes kan legemlig Vden og Driften gjøre saadanne store Ting?

Vden og Driften gjør det vistnok ikke; men de Ord, som staae der: givet og udgydt for

Eder til Syndernes Forladelse; hvilke Ord ere tilligemed den legemlige Vden og Driften som Hovedstykket i Sacramentet; og hvo der troer disse Ord, han har hvad de sige og som de lyde, nemlig Syndernes Forladelse.

Ann. Hvad der gives os i den hellige Nadvere, tør ikke komme os til Gode, uden vi tilegne os det i Troen (Mr. 86, 87 og 107 Ann, 2). Hvo der ikke troer, ham nytter den legemlige Vden og Driften Intet.

Hvo annammer da dette Sacrament værbigen? 114

Sætte og legemlig Beredelse er vel en smuk udvortes Tugt; men den er ret værdig og vel skikket, som har Troen paa disse Ord: givet og udgydt for Eder til Syndernes Forladelse. Men hvo der ikke troer disse Ord eller tvivler, han er uærdig og uskikket; thi det Ord „for Eder“ kræver idel troende Hjerter.

Ann. 1. Vi skulle derfor prøve os selv inden vi gaae til Herrens Bord, at vi kunne komme der med en oprigtig Anger over vore Synder, med en ret Tro paa Jesus Christus vor Frelser, og med det alvorlige Forsæt, at vi ville føre et helligt Levnet i Kjærlighed.

1 Cor. 11, 27—29. Hvo som æder dette Brød eller drikker Herrens Kalk uærbdeligen, skal være skyldig i Herrens Legeme og Blod. Men hørt Menneſke prøve sig selv, og saaledes æde han af Brødet og drikke af Kalken. Thi hvo som æder og drikker uærbdeligen, æder og drikker sig selv til Dom, idet han ikke gjør Forskiel paa Herrens Legeme.

2 Cor. 13, 5. Randsager Eder selv, om I ere i Troen; prøver Eder selv!

Ann. 2. Skriftemaalet er en Forberedelse til den hellige Nadveres værbige Nydelse. Det bestaaer

72 Femte Hovedstykke. Den hellige Nadvere.

af de to Stykker: 1. Syndsbeljendelsen, som vi skulle aflægge for Gud i et oprigtigt Hjerte, hvortil vi opfordres i Skriftetalen, og 2. Tilsigelsen af Syndernes Forladelse, som Skriftefaderen meddeler hver især af Communikanterne i den treenige Guds Navn.

115. Hvad vil det sige, at Daaben og den hellige Nadvere ere Sacramenter?

Vi kalde Daaben og den hellige Nadvere Sacramenter, og mene dermed, at de ere hellige Handlinger, som Christus har indstiftet, og i hvilke han under synlige Tegn meddeler os sine Naadegaver.

Ann. Daaben og Nadveren tilligemed Guds Ord og Bønnen kaldes Kirkens Naademidler, det er: Midler, som Christus har anordnet i sin Kirke, ved hvilke vi deelagtiggjøres og befæstes i hans Naade. Vi ville af Hjertet takke Herren, fordi han i Daaben har optaget os i sit Naaderige, og vi ville flittigen benytte de øvrige Naademidler, at vi maae „være i vor Herres og Frelses Jesu Christi Naade og Rundskaab“. 2 Petr. 3, 18.

Men han selv, den Fredens Gud, hellige Eder ganske og aldeles! Og gid Eders ganske Aand og Sjæl og Legeme maa bevares ustraffeligen i vor Herres Jesu Christi Tilkommelse! Han er trofast, som Eder kaldte; han skal og gjøre det. Amen!
(1 Thess. 5, 23. 24.)

www.libtool.com.cn

www.libbook.com.cn

